

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

II/87.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Húsvéti üzenet

Utunk eddig nagyon göröngyös volt. Most pedig meg is szakad. A részvénytársaság igazgatósága úgy határozott, hogy amíg folyólag a lap érdekében kezdeményezett pénzügyi tárgyalások, addig a DÁTUM megegyezését felfüggesztjük. Hogy mennyi időre? Nem tudják, nem tudom.

A falak még állnak védve kiskirályokat, sztálinista oligarchiákat, régi és új összefonódásokat, melyek mint vírusos betegség szövődményei nyomorítják harmadik hazánkat. A falak még állnak, s mi – Ady szavait kölcsönözve – a „Lehetetlent nem tudtuk lebírni”.

Pörölyeink pihenésre itélvük – szörnyű tehetetlenség – holott a falak még állnak. De tán nem volt hiábavaló egyéves munkánk, mit e torz építmények ellen mi is folytattunk, s nem volt hiábavaló a tekintetben sem, hogy visszatérésünkig kérhetjük kitartásukat, remélhetjük hűségüket.

Tisztelt Olvasónk! Bízunk sorsunk jobbrafordulásában, s abban, hogy mielőbb Önökkel együtt szolgálhatunk abban a temérdek munkában, ami megújulásunkban mindannyiúnkra vár. Nem lehet feledni, a falak még állnak és újabbak épülnek.

A falak még állnak. A tenger háborog, de a végtelen vizeken Jézus lépte jár, alatt sebesen úszik a nagy hal, gyomrában Jónás a szent üzenettel... Húsvét van. Krisztus feltámadott. Hála legyen! Szekszárd, 1990. április 14.

Czakó Sándor

Szabad hazában ünneplünk

Paskai László nyilatkozata

A kereszténység, az egyház legnagyobb tavaszi ünnepe, a húsvét alkalmából Paskai László bíboros, prímás, esztergomi érsek nyilatkozott az MTI-nek és a 24 óra Komárom-Esztergom megyei napilap munkatársának.

– Négy évtized után, március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén lezajlott az első szabad választás, s a magyarok az idejüket már demokratikus és szabad hazában ünneplik – mondotta. – A társadalmi változások az egyház szabad működésének a lehetőségét is meghozták. Ezt a változást kiemelkedő események jelezték. Február 8-án Esztergomban országos megemlékezés volt Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek igazságtalan elítélésének 41. évfordulóján. A Szentatya külön levélben méltatta az elhunyt hercegprímás személyét. Az egyházi és társadalmi megemlékezés jelképesen lezárta egy szomorú időszakot. Február 9-én a Vatikánnal megvalósult a diplomáciai kapcsolat újrafelvétele, amely jelképesen egy új korszakot nyitott meg a magyar egyház számára. Mindkét eseményen a Szentatya megbízottjaként jelen volt Casaroli bíboros, államtitkár, aki ünnepélyes hálaadó misét mutatott be, és a Magyarok Nagyasszonya pártfogásába ajánlotta népünket. További jelentős változásokra. Az egyház szerepéről illetően Ön miképp vélekedik erről?

– 1988-ban ünnepeltük országalapító első királyunk, Szent István halálának 950. évfordulóját. A Szent Jóbberéklyét elvittük az ország valamennyi székesegyházába, kérve közbenjárását hazánkért. Augusztus 20-án pedig – Szent István király magyarországi ünnepén – ünnepélyesen megújítottuk országalapítónk felajánlását a Boldogságos Szűznek. A történelem folyamán Szent István király volt az első, aki halála előtt népet a Boldogságos Szűz pártfogásába ajánlotta. A magyar nép ezt a felajánlást drága örökségként megőrizte, és a Boldogságos Szűzet mint a Magyarok Nagyasszonyát tisztelte.

– Az egyetemes kereszténység szempontjából hogyan értékeli a magyarországi változásokat?

– Az elmúlt négy évtizedben a valóság elleni erős nyomás ellenére is sokan hűségesen és áldozatot vállalva kitartottak hitük mellett. Lelkiismeretes munkájuk, becsületes helytállásuk tanúságtétel volt amellyel, hogy az au-

tentikus keresztény élet mindig építő jellegű a társadalomban, még ha ezt sokan nem is akarják elfogadni. Az egyháznak a történelme folyamán sokszor kellett bizonyítania, hogy a kereszténység nem visszahúzó, hanem építő erő a közösségben, mert azokat az erkölcsi értékeket hordozza, amelyek az egész társadalmi élet nélkülözhetetlen alapját alkotják.

– Bíboros úr, nyilatkozatából lezűrhető-e, hogy a szabad légkörben sem csökken a keresztények társadalmi felelőssége és feladata?

– A szabadság magával hozza azt a kísértést is, hogy a liberalizmus szellemében az evangéliumi tanításból sokan egyénileg válogatva értelmezzék a keresztény életet. Csakis Krisztus tanításának fenntartás nélküli elfogadása és követése lehet igazi világosság és kovász egy szebb, emberibb és szabadabb társadalom kialakításában. Ezért folytonosan tanúságot kell tenni arról, hogy az evangéliumi tanítás a rendezett társadalmi élet alapját alkotja.

Az Országgyűlés a réginél

2033 évvel fiatalabb és másfél tonnával könnyebb

Háromszáznyolcvanhatan kerültek a parlamentbe az 1985-ös szavazás után. (Pardon, választáson, hiszen eldönthettük, hogy a megyei tanács két „vetélkedő” hatalmassága közül melyiket, másutt a tanítónót vagy agronómusnót, illetve esztergályost vagy ellenlábását, az esztergályost küldjük-e a törvényhozás palotájába.) A képviselők 76 százaléka az MSZMP tagja volt. Ez az önkényesen magas arány sem jelentett azonban önmagában elegendő garanciát a pártállamnak a fennálló állapotok konzerválására, ezért a honatyákat és honanyákat – meghatározó számban – a hatalomtól függő magas jövedelmet élvezők közül jelölte ki.

Az öt évvel ezelőtti ciklus kezdetén a képviselők átlagos életkora 18107 évet tett ki, tehát átlagosan majd 47 évesek voltak. Korelnök az akkor már 82 éves dr. Pesta László, a Magyar Vöröskereszt egyik vezetője, az úpepesti szegények egykori főorvosa lett. Pesta 1945-ben a kisgazdapárt listáján került az Országgyűlésbe, s annak tagja maradt a múlt hónapig. Hozzá hasonlóan 45 éven át rendelkezett mandátummal az ugyancsak kisgazdaként indult Bodnár József professzor. Alig maradt el tőlük Kádár János, akinek parlamenti sorozatát a börtön egy ciklusra megszakította.

1985-ben huszonegy képviselő volt 30 évesnél fiatalabb. A korosztályok közül legnagyobb arányban a 41-50 évesek ültek a padokban. A múlt idő azonban a ciklus folyamán tovább öregítette a képviselőket. És ha csak 60 évtől számítjuk a nyugdíj jogosultságot, akkor is a szocializmus utolsó parlamenti búcsúzóul 38-40 százalékból már nyugdíjasból és nyugdíjra jogosultból állt.

Érdekes tényeket árul el az új Parlament tagjainak kora is. A két legidősebb párt a négy évtizeddel ezelőtti elsvasztásból újjáéledt Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt, illetve az 1949-ben önfelosztásra kényszerített, s a múlt év őszén újra a politikai porondra lépett Kereszténydemokrata Néppárt. Képviselőik átlagos életkora 51 év. Ez a magas szám nyilván abból adódik, hogy a még életben lévő 1945-ös vezetőket és több akkori aktivistájukat tisztelték meg a jelöléssel. A Kisgazdáknál elnökük, Vörös Vince a doyen, a maga 76 évével, míg a legfiatalabb képviselőjük dr. Ómolnár Miklós 36 éves. A kereszténydemokratáknál a 76 éves Karczag Sándor a rangidős, a legfiatalabb pedig Ugrin Emese, aki még feleannyi éves sincs.

Május 2-án mint korelnök nyitja majd meg az új Parlament első ülését az MDF

Mi az igazság a rákműtét-turizmusban?

(Földessy Dénes interjúja a 3. oldalon)

Világsiker előtt egy új módszer

(A fényvel való gyógyításról nyilatkozik dr. Iván László a 4. oldalon)

Rend-
hagyó
mátkatál
Bátáról

Ivánka
Terus néni
tojást
hímez

V. Horváth Mária riportja, Kapitány Krisztina fotói a 7. oldalon.

képviselője, a tiszteletreméltó katonai múlttal rendelkező, 1944 októberében történelmi tettet véghezvivő, mégis Recsket megjárta Kéri Kálmán, a 90 éves nyugdíjas vezérőrnagy. A legtöbb mandátummal rendelkező párt legfiatalabbja dr. Horváth József 26 éves, s az MDF képviselőinek átlagos életkora 43 év.

A másik, majd 90 éves és legendás politikus az MSZP parlamenti csoportjában foglal helyet: Demény Pál. Az illegális kommunista filozófus többségében csepeli munkásokból álló csoportját az 1930-as években és a háború alatt nem volt hajlandó a moszkvai biztonságból dirigáló és a magyar valóságtól elszakadt KMP-vezetőknek alárendelni. Tettéért már 1945 februárjában az ÁVO börtönébe került. 1956-ban szabadult, de az MSZMP „történelmi” a rákövetkező évtizedekben is hállgattak róla, rágalmazták. A legfiatalabb szocialista képviselő, Bakos Lajos, 36 éves. A párt képviselőinek átlag életkora 47 év.

Az Országgyűlés várhatóan ellenzéki vezető erejének, a Szabad Demokraták Szövetségének 44 év az átlagos életkora. Legidősebb közöttük a 73 éves Vásárhelyi Miklós újságíró-sajtótörténész, 1956-ban Nagy Imre szűkebb környezetének tagja, majd a miniszterelnök perében vádlott-társ. A legfiatalabb „de” a 26 éves Horváth Aladár.

A világ parlamenti jeiben helyet foglaló pártok közül a legfiatalabb a magyar Országgyűlésben található: a FIDESZ. Átlagosan 27 (!) évesek. Öreg közöttük a maga 33 évével Hegedűs István, míg a legfiatalabb magyar honatyája Glattfelder Béla, 23 éves.

Az Országgyűlés összes tagjának együttes kora 16064, szemben az 1985-ös 18107-tel, tehát ha 3 hét múlva a nép választottjai bevonulnak az ülésterembe, 2033 évvel lesznek fiatalabbak elődeiknél. Átlagos életkoruk pedig nem éri el a 42 évet. Amíg az életkorra vonatkozó adatok hitelesek, addig a súlyra vonatkozó becslésen alapulnak. Kora előrehaladtával az ember általában elnehezül, s ha a parlamenti tévéközvetítésekre jól emlékszem, akkor a padsorokban sok elhízott férfit láttam. Így, ha személyenként 3 és negyed, 3 és fél kilogrammal találok karcsúbbnak a jelenlegieket, akkor jogos a címben jelzett másfél tonna különbözet. Remélem, hogy a parlamenti ciklus végén sem lesznek kövérek...

(várai)

„Magyarország jobbfelé fordul”

E címmel közölt szerkesztőségi jegyzet-pénteke a Washington Post, amelyben kiemelte: a választás utolsó fordulójában a régi típusú magyar hazafiasság volt a nagy győztes, annak erősen nacionalista, és bizonyos tekintetben sovinszta felhangjával. Erős és hatékony nemzetközi intézményekre lesz szükség, hogy közvetítsenek az örökös nemzetiségi vitákban és megakadályozzák, hogy azok ismét egyszer fellángoljanak a térségben – véli a lap. Az újság szerint Magyarország „élesen elfordult a Szovjetuniótól, és azoktól az intézményektől, amelyek négy évtizeden át a Kelethez kötődtek, de még évekre fog telni, amíg Magyarország és szomszédai azt remélhetik, hogy bebocsátást nyernek a Nyugat gazdag és szilárd közös piacába”. Így tartaniuk kell attól, hogy térségük ismét a senki földje lesz, mint a két világháború között, amikor az elszigetelt kis országok reménytelenül hanyódtak a nagyobb hatalmak között – írta a The Washington Post. A kommentár „biztató kísérletként” méltatta Havel kezdeményezését a cseh-szlovák-magyar-lengyel együttműködésre, és az Alpok-Adria térség országainak kooperációs szándékát a gazdaságban és a környezetvédelemben.

A Magyarországi Lengyelek Nemzetiségi Szövetségének felhívása

A Magyarországi Lengyelek Nemzetiségi Szövetsége felhívással fordul a Magyar Köztársaság Országgyűléséhez, kormányához, a tanácsok és a pártok társadalmi szervezetek vezetőihez, hogy segítsék a magyarországi lengyel kisebbséget alkotmányos jogainak visszaszerzésében, a többi magyarországi nemzetiségi kisebbséggel való azonos bánásmódban való részesítésben.

A magyarországi lengyeliség helyzete igen tragikus képet mutat. A lengyelek jelenléte Magyarország területén szinte egyidős az államalapítással. A lengyel Piast- és a magyar Árpád-ház uralkodásának idején szinte egymást követték a két dinasztia képviselőinek vegyesházasságai, minek következtében a Magyarországra érkező Piast-házi főlegény vagy menyasszony kíséretében több tucat olyan udvaronc volt, kik itt telepedtek le és házassodtak meg. Példájukat többen követték.

A közös uralkodók, az Anjouk és Jagellók idején a lengyelek magyarországi és a magyarok lengyelországi letelepedése – merthogy a folyamat kétirányú volt – igen meggyorsult, s tovább tartott egészen len-

gyelországot felnyársaló oroszokhoz és oroszokhoz hasonlóan nemlétezőnek tekintette a lengyel nemzetet, ezért ettől kezdve egészen 1918-ig Magyarországon a lengyeleket hivatalosan tótnak tekintették. E az eredménye, hogy hosszú ideig a lengyeleket összekeverték a szlovákokkal.

Csak Horthy kormányzósága idején juthattak végre a magyarországi lengyelek nemzetiségi önkormányzathoz: a Magyarországi Lengyelek Szövetsége dr. Bartal Ján vezetésével 1948-ig működött, székhelye a budai Virányos út 23/b. számú, saját tulajdonú képező villában működött, ezen felül a lengyelek saját katolikus templommal rendelkeztek Kőbányán a Kőér utcában, mellette kultúrotthonnal és sok más létesítménnyel az egész ország területén. Rákosiék bolsevik bandája a lengyel nemzetiségi szövetséget szétverte, vagyont szétlopva, tisztségviselőit Szibériába vitette. A kádári rezsim ugyan létrehozott egy lengyel kirakategységet, amely azonban nem működött hagyományos nemzetiségi szövetséggé és egy-egy rendezvényre száznál több tagot összehívni nem tudott.

Gittegyletszerű tevékenysége a lengyelek többségét távol tartotta magától. A Magyarországi Lengyelek Nemzetiségi Szövetsége egy hónapja alakult 125 alapító tag akaratóból, hogy eredményesen képviselje a mintegy 25 ezer főnyi magyarországi lengyel kisebbség érdekeit. Sokan kétkedéssel fogadják a számokat. Pedig becsléseink szerint jelenleg hazánkban több lengyel él, mint szlovák vagy román. Elég csak belelapozni budapesti vagy vidéki telefonkönyvbe és szembeötlő, hogy minden tizedik-huszedik-harmadik név voltaképpen lengyel.

Hazánkban ugyan nagyon sok olyan ember él, aki lengyel származású, erre nagyon büszke, de lengyelül már nem tud sokszor nemzedékek óta, s összeírásakor, népszámláláskor, személyi igazolvány kiállításakor lengyel nemzetiségét nem vallja be azért, mert fél a nemzetiségeket eddig ért diszkriminációtól. Közülük nagyon sokan szívesen újratartanák a nyelvet, szokásokat, gyermekeiket, unokáikat is erre készíteték, ha erre módjuk, alkalmuk lenne. Nagyon sok szlováknak hiú magyar állampolgár akkor döbönt rá, hogy ő valóban lengyel származású, amikor Horthy kormányzósága idején a felmenők árjaságának bizonyítása érdekében levéltári kutatásokba kezdtek. Békés megyében élnek sokan, kik lengyel neve bizonyíték származásukra.

Az egyenjogúság visszanyerésének szerves része a saját nemzetiségi országgyűlési képviselő megteremtésére való jog biztosítása is. Mivel az Országgyűlés az 1990. évi XVII. törvény megalkotása során a lengyel kisebbségről megfeleledkezett, a törvényből a lengyeliség országgyűlési képviselője kimaradt, a törvény ellentétessé vált mind a Magyar Köztársaság Alkotmányával, mind pedig az alaptörvényként hatályos 1921. évi XXXIII. törvényekkel VI. címében foglaltakkal, ezért szövetségünk az Alkotmánybírósághoz fordult az 1990. évi XVII. törvény alkotmányellenes voltának megállapítása érdekében, azt az új Országgyűlésnek módosítania kell.

A Magyarországi Lengyelek Nemzetiségi Szövetsége

Tilos, tilos, tilos

A Vám- és Pénzügyőrség közleménye

A lengyel vámszervek tájékoztatása szerint 1990. április 1-től a Lengyel Köztársaságba belépő külföldi állampolgárok a határvámhivatalnál kötelesek bejelenteni minden náluk lévő árut, beleértve személyes útiholmijukat is. Írásban kötelesek a devizanyilatkozaton bejelenteni minden náluk lévő fizetőeszközt és devizaértéket is. A fenti rendelkezések megszegése esetén a lengyel vámhatóságok eljárás indíthatnak, amely bírság kiszabásával és elközbírással végződhet. Az útiholmin kívül vámmentesen vihető be Lengyelországba 200 USA dollár értékű meg nem haladó ajándéktárgy, 10 százalékos vámmal a 200 dollár fölötti, de 500 dollárt meg nem haladó értékű ajándéktárgy, ha azok mennyisége, jellege, vagy fajtája nem utal kereskedelmi jellegre. Amennyiben a külföldi utas által bevitt áru nem minősül vámmentesnek, az áruk vámértéke után 5-től 100 százalékgig terjedő importvámot kell az utasnak lengyel fizetőeszközben megfizetni.

Tilos Lengyelországba – az útiholminak minősülő mennyiségen túl – alkoholtartalmú italt bevinni. Ugyancsak április 1-jével a lengyel vámszervek a bevitt áru után forgalmi adót szednek, amelynek mértéke az áruk vámmal növelt vámértékének 10–25 százalékgig terjedhet. Lengyelországból csak azok az ajándéktárgyak vihetők ki, amelyeknek értéke nem haladja meg az ottani hivatalos árfolyam szerinti 200 USA dolláros értéket. Ennél magasabb értékű áru kivetele esetén a vámhivataltól kivételi engedélyt kell beszerezni. A kivételi korlátozás nem vonatkozik azokra az árukra, amelyeket az országba útiholmikként, vámmentesen vittek be. Tilos külön engedély nélkül Lengyelországba bevinni, illetőleg kihozni lengyel fizetőeszközt és lengyel devizaértéket. Külföldi fizetőeszközt és külföldi devizaértéket korlátlanul be lehet vinni Lengyelországba, és az ott rendszeresített devizanyilatkozaton a vámhivatal igazolása alapján az Lengyelországból ki is vihető.

A CDU-nak leginkább az MDF felel meg

„Egész Európa támogassa”

– Igen jó benyomásokkal érkeztem haza Budapestre. Ez elsősorban Antall József-re, a Magyar Demokrata Fórum elnökére vonatkozik, aki valószínűleg az első szabadon megválasztott magyar miniszterelnök lesz. – Ezt hangsúlyozta Dregger, a CDU/CSU törvényhozási csoportjának elnöke. A Magyarországon járt tekintélyes politikus az MDF-elnököt megfontolt, becsületos, gondolkodásában mélyen a magyar történelemben gyökerező férfinak nevezte, aki napjaink eseményeiben is jól érzi az európai dimenziót, s szem előtt tartja annak a szerepnek a jelentőségét, amelyet Magyarország a Kelet és a Nyugat között betölt.

Dregger jelezte, hogy magyar barátainak a CDU elsősorban tanáccsal szolgált. „Ugy vélem, egy ilyen hosszú diktatúra után az a legfontosabb, hogy a kialakuló demokratikus pártok tárgyalópartnerre leljenek Nyugaton. Benyomásunk szerint elvi meggyőződését és magatartását tekintve a Magyar Demokrata Fórum felel meg leginkább a mi felfogásunknak. Mi gyakorlati segítséget is nyújtottunk, számadatokat erről most nem tudok mondani, de ez a kérdés nem is állt érintkezésünk homlokterében.

A CDU-csoport elnöke a rádióinterjúban is azt a meggyőződését vallotta, hogy Magyarország éppúgy európai, mint Nagy-Britannia, Franciaország vagy Németország. Ezért nem látja semmi okát annak, hogy az Európai Közösségek ne nyissák meg kapuikat Magyarországra.

Dregger – Magyarország politikai, gazdasági és szociálpolitikai esélyeit megítélve – kijelentette: „A magyarországi feladatok éppoly kevésbé könnyűek, mint az NDK-belié, csak hogy Németország NDK-beli részét néhány év alatt minden bizonnyal virágzó országrésszé változtathatjuk. Az NDK különleges helyzetéből adódó ilyen segítséget nem lehet Magyarországnak is adni. Ugy vélem azonban: minden európainak hozzá kellene járulnia ahhoz, hogy a Magyarországon demokratikus viszonyokat eredményező békés forradalom is gazdasági és politikai sikerrel teljesejék ki.

A VILÁG HÍREI

– Mihály román exkirály szerint hazájának a jelenlegi helyzetben az alkotmányos monarchia lenne a megfelelőbb államforma. „Igen súlyosnak” nevezte a román kormány döntését és azt, hogy „felelősséget” a bukaresti vezetésre hárította. Határozottan kitartott amellett, hogy látogatása szigorúan személyes jellegű lett volna: a hűsvéti ünnepek kívánta Romániában tölteni. Ezzel kapcsolatban Róman miniszterelnök a román televízióban elmondta: kezdetben örömmel fogadták az uralkodó személyes látogatásának híret, ugyanakkor a program túlmutatott egy magánlátogatás keretein: politikai jelleget öltött.

– A kínai külügyminisztérium közölte, hogy április 23. és 26. között kerül sor Li Peng miniszterelnök moszkvai látogatására, amelyen megbeszéléseket folytat Gorbacsovval és Ryzkov miniszterelnökkel. Csou En-laj 1964-ben lezajlott látogatása óta ez lesz az első kínai kormányfői látogatás a szovjet fővárosban.

– Dél-Libanon partjainál egy izraeli órhajó csapott le egy rohamcsónakra, amelynek három palesztin kommandós utasa Izraelbe próbált behatolni.

Három órántól a tűzhár, amelynek végén a palesztin csónakja elsüllyedt.

A gerillák sorsáról nem érkezett jelentés. Pénteken volt a libanoni polgárháború ki-robbanásának 15. évfordulója.

– Pénteken este befejezte munkáját a Mongol Népi Forradalmi Párt rendkívüli kongresszusa. A tanácskozáson úgy döntöttek, hogy 1991-ben összehívják a párt XX. kongresszusát. Arról is határozat született, hogy vizsgáló bizottságot hoznak létre, amely kivizsgálja azon személyek ügyeit, akik annak idején Jumzsagin Cedenbal főtitkár közvetlen környezetéhez tartoztak és a főtitkár lemondása után is fontos tisztségeket töltöttek be. A KB megválasztotta Gombodzsavin Ocsirbat személyében elnököt is.

– A ciprusi hatóságok és a Szovjetunió nicosiai nagykövetsége egybehangzóan cáfolta az Aeroflot légitársaság repülőgépe elleni merénylőkísérlet híreit, amelyről korábban a TASZSZ Moszkvából adott tudósítást. A ciprusi kormány közleménye a cáfolaton kívül közli azt is, hogy Larnaca repülőtérén március óta „kivételes megelőző rendszabályok” vannak érvényben, mert egy iszlám csoport merénnyel fenyegette meg a szovjet zsidókat szállító repülőtereket és légitársaságokat.

– A kínai hatóságok három városba nem engednek be külföldieket az ország

északnyugati végein, a szovjet határ mentén fekvő Hszincsiang tartományban. A tartományban hírek szerint a múlt héten kínai katonák mintegy ötven, lázongó mohamedán ujjart lemezároztak. A három város – Kasgár, Hotan és Kucsua – az Európát Kínával egykor összekötő, úgynevezett selyemút mentén fekszik. Az állítólagos etnikai összecsapások tényét kínai illetékesek mindeddig vonakodtak elismerni.

– A Szovjetunió nemzetiségei közül a zsidók és az oroszok a leginkább elégedetlenek sorsukkal – ez derül ki a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Szociológiai Intézetének felméréseiből. „Össz-szövetségi szinten” a megkérdezettek 68 százaléka mondta magát elégedetlennek, s ez 22 százalékkal több, mint a tavalyi felméréskor. A zsidók 80,7 százalékban, az oroszok pedig 80,1 százalékban sorolták magukat az elégedetlenek közé. Mindössze nyolcszázalékos „zúgolódási ráta” a Szovjetunió legelégedetlenebb nemzetisége – legalábbis a kérdezébiztosoknak adott válaszok tükrében – a tádzsik.

– Pénteken a moszkvai Kremlben megkezdődtek Gorbacsov szovjet és Jaruzelski lengyel államfő hivatalos megbeszélései.

Heti eseménykrónika

Április 7–április 13.

Szombat: – Párizsban a hét vezető tőkés ország pénzügyi szakemberei tanácskozást tartottak a világgazdaság tavalyi fejleményeiről és a kelet-európai változásokról. – Az első külföldi tulajdonban lévő műhold felbocsátásával Kína belépett a nemzetközi űrpiacra. – Gyűjtogatás miatt tíz ütőt ki egy dán komphajón az Északi-tengeren, 208 ember lelte halálát.

Vasárnap: – 270 ezer fegyveres biztosította az általános választások nyugalmát Peruban. – Ulánbátorban megtartotta első kongresszusát a Mongol Demokrata Párt, az ország legerősebb ellenzéki tömörülése. – A jobboldal győzött a görögországi választáson. – A romániai Nemzeti Megmentési Front kongresszusán megválasztották a vezetőséget és kidolgozták a gazdasági programot.

Hétfő: – Pozsonyban magyar-cseh-szlovák-lengyel csúcstalálkozó volt. Moszkvába érkezett Douglas Hurd brit külügyminiszter. – Önkormányzati és a helyi gazdasági irányítással kapcsolatos törvényt fogadott el a szovjet parlament. – Thatcher brit miniszterelnök fogadta Cavallo argentin külügyminisztert.

Kedd: – Ulánbátorban megkezdődött a Mongol Népi Forradalmi Párt első rendkívüli kongresszusa. – Abu Nidal szélsőséges palesztin csoportja szabadon bocsátott három nyugat-európai túszt, akit még 1987 novemberében raboltak el.

Szerda: – Hivatalos látogatást kezdett a Szovjetunióban Jaruzelski lengyel államfő. – Moszkvában megkezdődött a Komszomol XXI. kongresszusa. – Moszkvában magyar, osztrák, román és szovjet részvétellel kerekasztal-konferenciát tartottak a közép-kelet-európai nemzetiségi kisebbségek kérdéséről. – Végérvényesen felszámolta a cenzúrát Lengyelországban a parlament.

Csütörtök: – De Maiziere kereszténydemokrata politikusát választották meg az NDK új miniszterelnökének. – A román kormány visszavonta Mihály volt uralkodó beutazási vízumát. – Havel elnök meghívására Prágába érkezett Arafat, a PFSZ VB elnöke. – Ellenzéki koalíció alakult Mongóliában.

Péntek: – Bush elnök és Thatcher miniszterelnök „nagy-pénteki csúcstalálkozót” tartott a Bermuda-szigeteken.

Lenin és Sztálin Chicagóban

Húsvét hétfőtől lép fel Chicagóban: Satrov „Breszt-litovszki béke” című darabjában Vlagyimir Iljics Uljanov, azaz Lenin szerepét Mihail Uljanov alakítja a moszkvai Vahtangov színház vendégjátéka során. Satrov művét huszonöt évig nem játszották a Szovjetunióban, mert Lenin kétségeit közt vívódó személyiségnek mutatja be. Uljanov pikáns szereposztási megoldással ugyanabban az előadásban Sztálint is játssza.

Fiatal sepsiszentgyörgyi képzőművész kiállítása Budapesten

Hervai Katalin grafikái

A romániai fordulat, az ún. decem-beri forradalom korántsem hozta helyre egy csapásra mindazt, amit évtizedek szívósan kitartó, a megszállottak fanatizmusával végrehajtott romboló munkája elpusztított. Nem épültek s nem is épülnek fel az apró falusi porták, a letarolt kisebb-nagyobb házikók, a városi élethez nem szokott ember életének színterei, nem sokasodnak utcává – tán soha többé – az egykori házak, nem szaporodnak falvakká a girbe-görbe utcák, templom uralta kis terrek. A tornyok – Isten házáknak tornyai – sem kúsznak nemes karcsúságukkal az eget Urának lakhelye felé: vesszőnyekkel támadtak reájuk gonoszán gonoszabb kezek.

S a lelkek harmóniája? Vajh ki tudná kimutatni azt a pusztítást, amelyet szörnyeteg kor tépett és vágott, ütött s szakított az emberek belső csendjébe? Az idegeikbe? A szigereikbe? A sejtjeikbe?

Hervai Katalin grafikái: maga a katolikus világ. A kuszált, az összetekeredett, a kibogozhatatlan, a megérthetetlen és a felfoghatatlan. Nincs rajtuk egyetlen pont, ahol megpihenhetne a szem, mert vonal indul s indázó vonalba ér, mert egymásba folynak a dimenziók, mert egyszerre vannak jelen különböző idők történései. Csupa szorongás, csupa szétesés, csupa félelem, csupa rettegés...

Erdélyi!
Kérem, ezt a csontig hatolóan a fájdalmat világgá kiáltó művészetet egy ifjú művész, egy fiatal hölgy hozta létre.

Hervai Katalin. Mindössze harminchárom éves – az ő esetében ezt elárulni ugye még nem indiszkrécio. Sepsiszentgyörgyön született 1957.

március 8-án. Ha az éveket nézzük, alig élt. De hát tudjuk; lehet másodpercek alatt átélni évszázadokat. Meg lehet öszülni egy villanás alatt. Ha súlyos terhet kell szüntelen cipelnünk, abba belegörnyedünk.

Hervai Katalin korán hozzászokott, hogy képpé formálja ezt a tébolyult világot. Iskoláit szülővárosában, a Székely Mikó Kollégiumban végezte, s még diákként itt volt az első kiállítása is. Hervai Zoltán, a festőművész édesapja volt itt a rajztanára, aki ugyane falak között még Gödri Ferencről leste el a művészet fortélyait. Gödri-Hervai Zoltán s leánya, Katalin. Három nemzedék volt a kiállítás címe, melyen így bemutatkozott, még 1975-ben. Kolozsvár következett, az Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola, ahol id. Feszt László grafikai osztályába járt. Az évfolyamtársak? Szétszóródtak a világban. Ifj. Feszt László ugyan ott hon él, de Tenkei Péter Budapestre jött, Hideg Margit Kanadáig meg sem állt. Szenczy Zoltánról évek óta nem is hallott. Feszt nagyon jó tanár volt; mesterségbeli tudást, igényességet tanult tőle. Olyan művészre emlékezik tanárában, aki nem erőszakolta rá tanítványaira a saját látását, stílusát, hanem meghagyott mindenkinek a maga világában. Amikor 1982-ben elvégezte a főiskolát, kihelyezése szerencsés volt, hiszen Sepsiszentgyörgyre mehetett. A volt leányiskolában, a 2-es számú líceumban tanított hét éven át. Az iskola a decemberi események után Mikes Kelemen nevet vette fel, amint a Mikó kollégium is visszkapja tán elorozott nevét, mivel már ki is írta reá.

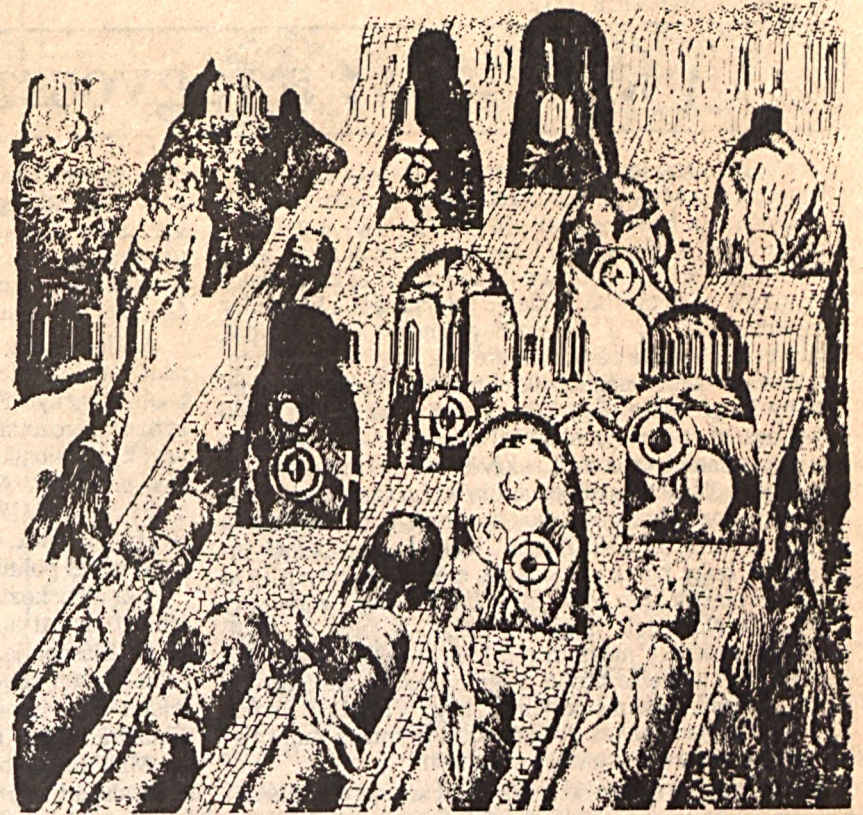
Egyéni kiállítása volt elsőéves főiskolásként Bukarestben a Petőfi Sándor Művelődési Házban, s a végzés után

Kolozsvárott a Korunk Galériában Kántor Lajos szervezésében, aki a megnyitót is tartotta. Sepsiszentgyörgyön az édesapjával közös tárlaton mutatkozott be 1984-ben, s Székelyudvarhelyen is. Majd 1987-ben egyedül Kézdivásárhelyen, Kovásznán, s a „Brassói Lapok” kiállítótermében.

Az erdélyi grafikusok közül *Deák Ferenc* művészi stílusát érzi magához igen közel. Akárcsak Deák, ő is megpróbálkozott a könyvborító-tervezéssel, igaz külső munkatársként a Kriterionnál. Az első munkája Tarisznyás Márton kötetének, a *Gyergyó történeti néprajza* címűnek a borítója volt. Aztán Czegő Zoltán egyik verseskötetének a borítóját is ő tervezte, meg még másokat.

Dr. Boros Edit

Szanka Rózsa

Szanka Rózsa

Külföldön most állít ki önállóan először. A Kisgrafika Barátok Köre meghívásának tett eleget, akik az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanári Klubjában rendezték meg e mostani tárlatát. (Budapest V., Szerb utca 21-23. I. emelet 35.) A megnyitót dr. Supka Magdolna művészettörténész tartotta, 1990. április 6-án pénteken délután. A kiállítás április 30-ig tekinthető meg itt 10-18 óra között, hétköznapokon. Kis- és nagygrafikák egyaránt megtalálhatók a kiállításon: köztük szebbnél szebb csak hát nagyon-nagyon keserű – erdélyi! – ex librisek.

Őszinték!

Én nem látam köztük egyet sem, amelyből sugárzott volna az életöröm, amelyből felszabadultság áradt volna, szabadon, könnyedén...

Polgárdy Géza

Jelmondataink

Világ proletárijai, egyesüljétek!

Halál a faszizmusra, szabadság a népnek!

Tito a miénk, mi Titóé vagyunk!

Tito elvtárs, megfogadjuk néked, hogy a te utadról nem tér le a néped!

A kommunista párt, a munkásság élcsapata, Tito elvtárral az élen vezetett bennünket győzelemről győzelemre.

Szlovén Szocialista Köztársaság.

Örvözzük a testvériséget és egységet, mint szemünk fényét!

Térjünk át a szavakról a tettekre!

A munkásönigazgatás kiéljesedése szavatolja a munkásosztály jobb jövőjét!

Folytassuk? Vagy inkább nézzük meg, hogy mi maradt ezekből a jelmondatokból, amelyekre esküdünk, eskettek bennünket még egy-két évvel ezelőtt is. S ha csak mérsékelt józansággal valaki arra intett, hogy nem kellene az ilyesmit eltúlozni, arra rásütötték a népellenség, a hazaáruló bélyegét. Nézzük meg, mi maradt, vagy nézzük a mai jelmondatokra, azokra a táblákra, amelyek a mai, ki tudja, mennyire spontán és mennyire szervezett tömegünteéseken visznek a nép gyermekei. Csak a legszeméltőbbakat, amelyeknek a terjesztéséért, tudtommal még senkit sem vontak felelősségre. A vasárnapi Vjesnik egy rút csokorra valót közül belőlük. Ilyeneket:

Slobodanunk, küldj nekünk salátát,

húsunk az lesz, vágjuk a horvátját.

Odakinn fúj a szél, a jeges,

muzulmán húst is mér a hentes.

Vagy egy másik.

Slobodan, te szerb kutya fattya,

beléd vész még késem pengéje, markolatja.

A Brac szigeti Supetar városkának az öblében a nyolcvanas évek elején kihálászták a vízből öfelsége, az Osztrák-Magyar Monarchia uralkodójának a mellszobrát, s annyi év után még illetlennek tartották a múzeumban kiállítani. Tíz évvel Tito halála után vakargatjuk már le a térképről a Tito előnevet viselő városok nevét. A viselési jogért nem túl régen még hajbakaptak Versec és Verbász lakói. Vajon a lakói-e vagy ugyanazok a vezetők? S ha nem ugyanazok, hát akkor ugyanolyan karrieristák.

Szerbia egységes lesz vagy nem lesz! – mondta néhány évvel ezelőtt köztársaságunk elnökségének elnöke, az akkor még pártelnök Slobodan Milošević. Szlovénia önálló köztársaság lesz, vagy Jugoszlávia nem lesz – válaszolták a szlovének, s ellenbojkottal válaszolnak a szerbiai bojkottra. Horvátországban már vagy két tucat párt alakult, köztük fasizoidnak nevezett nemzeti is akad. Pazován a szerb szélsőséges országszabdáló – veszejtő – programmal lepték meg az ország mérsékeltbb többségét.

Ki beszél itt kisebbségekről? Amikor jelmondataink élén állt a nemzeti egyenlőségről szóló, akkor sem az történt, amit mondtunk. Most már nem is mondjuk. tizenhétézer kisebbségi névalírást a parlamentben tudomásul sem vettek az oktatásügyi törvény vitáján.

A lap, amelyben e sorok megjelennek a Vajdasági Dolgozó Nép Szocialista Szövetségének a lapja, hirdeti szinte jelmondatként a fejléc mellett. Valószínűleg nem sokáig: hivatalos helyen már közölték, hogy valószínűleg az év végéig. Addigra valami jó jelmondatot kellene találnunk, amiről úgy gondoljuk, hogy legalább annyi ideig mozgósító hatása lesz az olvasótáborra, mint a fent említettek közül a tisztességesek. S amelyet majd nem fogunk idő múltával látványosan megtagadni, s amit nemcsak ámitásul fogunk viselni.

Matuska Márton
(Megjelent az úvidéki Magyar Szóban)

A Pegazusnak nincs tulsó oldala

Mi az igazság a rákműtét-turizmusban?

Ez az a ló, amelyiknek nincs másik oldala. A mitológiai állatról, Pegazusról elnevezett részvénytársaság jelképe eddig még sohasem eredményezte, hogy „átessenek és elterüljenek” a másik, a tulsó, sőt, eltűzött oldalán, miként magyar honban oly gyakori a mellésés. A Pegazus Részvénytársaság legújabb szencziója: rákgyógyító utakat szervez a Fülöp-szigetekre. Maus Gothárd, a részvénytársaság elnöke mintegy másfél hónapos rábeszélés után végre nyilatkozott erről is, igaz, hangfogóval. A Pegazus azonban a magyar idegenforgalom leggyorsabban fejlődött cége, tanulságos tehát futamban ismeretnie eddigi történetét s tetteit.

A Pegazus Egyszerű Gazdasági Együttműködés még 1975-ben létezett: 54 tisz és állami gazdaság tartozott bele, s mindegyikben lovat is tenyésztettek. Az őcsai Vörös Október Tsz volt a védnöke, Bábolna monopóliuma azonban meghíúsította célnak, a ló-értékesítést. Mint az idegenforgalomban dolgozó egykori testnevelő tanár, azt javasoltam, hogy ha már nem adhatjuk el a lovakat, hasznosítsuk a turizmusban. Végül is az átalakult Pegazus GT. – egyéb jogunk híján a Cooptourist védnöksége alatt – 1978-ban már 25 nyugati lovagló csoporttól 120 ezer márkáért bevételt szerzett. Évek során továbbfejlesztettük a lovas turizmust, de egyéb üzleti tevékenységet is kialakítottunk: a beutaztatás más fajtáit, s több sajátos idegenforgalmi ágazatot. A balfi gyógyfürdő kórházat addig évi 8 százalékos használatát ki, mi négy év alatt elértük az átlag 85-90 százalékos kihasználási arányt. Erre – két éve – az egészségügy visszavette, hogy majd ők gazdálkodnak vele, de a forgalmuk visszaesett.

Sorolja fel lapunknak, milyen sokáig a Pegazus üzleti munkája?

– Kezdetben nyolcan voltunk, majd 1982-ben önálló közös vállalat lettünk, s tizenötön dolgoztunk. Akkor az első évi forgalmunk 30 millió, nyereségünk pedig 3 millió forint volt. Ma a részvénytársaság dolgozóinak létszáma 65. Tevékenységi körünk a speciá-

lis lovas turizmus mellett – nem teljes értékű a felsorolás! – a sportutazás, benne az orvosok tenisz világbajnoksága, s évente 300-400 külföldi vendéget hoz. Nyolcadik éve szervezzük a Háromkirályok Torna Versenyt az amatőröknek. Január 6-án, vagyis Három királyok ünnepén, amikor teljes az idegenforgalmi holidény, nekünk, meg a magyar szállodáknak mintegy félezer külföldi, főleg nyugati vendéget jelent. Erre ma már semmit sem kell költenünk, minden beolajozott, s a programok hagyományosak. Egész évben sokféle edzőtábor szervezünk. Mivel eredetileg agrárcég vagyunk, igen sok külföldi szervezet keres meg bennünket, hogy hozzuk létre az ismerkedést a magyar mezőgazdasággal. Ennek elsősorban az üzleti kapcsolatok kialakítása a célja. Legutóbb a spanyol mezőgazdasági szövözetek szövetségének csoportjai voltak itt, háromszor 80 szakember, s jelentős üzleteket is kötöttek. Miután 1984-ben végre megkaptuk a kiutaztatási jogot, azóta elsőként szerveztük meg a zárandokturizmust például Rómába avagy a Szentföldre. Utóbbiak ma is vannak. A sítutak során újra megteremtettük a második világháború után elhalt ausztriai Murau-beli magyar sísportot. Egyáltalán, a sísportban specialitásnak számítottunk. Vásároltunk egy légmentesített autóbust, s ezzel visszük a magyarokat olcsó spanyol tengerparti üdülésre...

Végül is a hagyományos turisztikai tevékenységből mekkora a bevételük?

– Évi 300-400 millió forint között váltakozik.

– Mi van még?

– Vadásztársaság. Például az idegenforgalmilag még szűz Szibériába – ahol rengeteg a vad s szép a táj, de nincs turisztikai háttér, nyugati színvonalú szálloda, s étterem – mi nyugatnémet vadászok kis csoportjait szervezzük, s magunk teremtjük meg a lehetőségekhez képest az említett háttérrel. Ez kevés vendéget, nagy pénzt, de mellette igen nagy kockázatot is jelent számunkra, éppen a háttér-

szervezés miatt. Aztán a sísport érdekében Ungvározt beleléptünk egy szállodarekonstrukcióba is. Mit mondjak még? Nyugati csoportokat viszünk szocialista országokba közvetítési üzlet gyanánt: Csehszlovákiába, a Szovjetunióba olasz, spanyol, francia csoportokat, hiszen a mi segítségünkkel mégiscsak könnyebben megoldják az ezekben az országokban jelentkező sajátos gondokat. Nem sorolom már tovább. Így aztán némi mecénástevékenységre is jut pénzünk. Például tavaly ingyen megszerveztük a középiskolás matematikai nemzetközi bajnokság edzőtáborát, teljes ellátással, szállással, s pihentetőül lovaglási lehetőséggel.

A gazdag tevékenység felsorolása azonban nem feleltetheti a rákturizmus?

– Jaj! Csak ezt ne! Nagyon fércért-hető megfogalmazás! Csupán annyi történt, hogy bejött hozzánk egy hölgy: őrajta sikeres rákműtétet hajtottak végre a Fülöp-szigeteken, s egy hasonlóan sikeres műtét utáni magyar férfi erről az ottani megoldásról könyvet is írt. Mi megszerveztünk egy utat, műtétre elszállították a jelentkezőket, orvost is adtunk melléjük, hogy útközben rendelkezésükre álljon. Minden más feladat az orvosoké, s arról, hogy ez az ottani operáció mennyire, s kinek az esetében sikerült, s kinek nem, az már orvosi kérdés, mi nem lépünk túl a turizmus határait. Igaz viszont, hogy a legutóbbi ilyen úton elment egy magyar tévés forgatócsoport is. Mi az elég erős szakos az igényeknek megfelelően meglehetősen kétségek középette megszerveztük az utat, a többi orvosi kérdés. Új utat oda már nem indítunk.

Véleménye szerint ma mi a magyar idegenforgalom legfontosabb iennivalója?

– Akár az egész országba, rengeteg tőkét kell befektetni, s a devizakorlátokat végre feloldani!

Földessy Dénes

MDF-sajtótájékoztató

Új kormány: a fagyosszentek után

Az új kormány leghamarabb május közepén alakul meg – hangzott el a Magyar Demokrata fórum pénteki sajtótájékoztatóján. Az MDF vezetői elmondták, hogy a gyűlés – mint az MDF legfontosabb fóruma – felhatalmazást adott az elnökségnek a kormányalakításra, s ezzel kapcsolatos tárgyalások megkezdésére, illetve folytatására a Független Kisgazdapárttal és a Kereszténydemokrata Néppárttal. Ugyancsak döntött a pártfórum arról is, hogy az MDF képviselőcsoportjának megalakulása miatt szükséges az alapszabály kiegészítése. Egy kérdés arra vonatkozott, vajon miképpen lehet értelmezni az MDF-nek azt – az Országos Sajtószolgálatnak eljuttatott – közleményét, miszerint „az országos gyűlés feljogosította az elnökséget arra, hogy folytasson tájékoztató tárgyalásokat az Országgyűlés független képviselőivel és a FIDESZ-szel”. Kulin Ferenc alelnök kijelentette, hogy bár a választások előtt több helyen is jó kapcsolat alakult ki az MDF és a FIDESZ helyi szervezetei között, sőt előfordult, hogy a FIDESZ-es jelölt az MDF javára visszalépett, mégsem jött létre megállapodás a két párt legfelső vezetése között, s így szoros koalíció nem is várható. Arra azonban számítanak, hogy a FIDESZ jól felkészült szakemberei részt vállalnak a kormány munkájában, ha nem is a legmagasabb szinteken.

Az országos gyűlésen nem tárgyaltak személyi kérdésekről, nem döntöttek arról sem, hogy konkrétan melyik tárcára tart majd igényt az új kormányban az MDF. Ugyancsak nem volt szó a tömegtájékoztató médiumok felügyeletéről. Ezzel a témával kapcsolatban azonban Kulin Ferenc leszögezte,

te, hogy egyelőre az MDF-nek nincs hivatalos álláspontja, erről mindenképpen az új Parlamentnek kell döntenie, figyelembe véve a pártok véleményét. Az MDF a teljes sajtószabadság híve, de nem tartja feleslegesnek a nemzeti médiumok, nevezetesen a Magyar Televízió, a Magyar Rádió és a Magyar Távirati Iroda parlamenti ellenőrzését.

A tájékoztatón szóba került az is, hogy vajon a gyűlésen nem vetődött-e fel a sokak által kívánatosnak tartott nagykoalíció igénye. Keresztes K. Sándor alelnök ezzel kapcsolatban határozottan kijelentette, hogy a pártfórumon a résztvevők egyöntetűen támogatták Antall József elnök koalíciós javaslatát. A nagykoalíciót csak a választások előtt emlegette az MDF, de kizárólag abban az esetben tartotta elképzelhetőnek, ha valamiféle pathhelyzet alakul ki a magyarországi politikai életben.

A sajtótájékoztató elhangzott még az is, hogy lényegesen közeledett a földtulajdon kérdésében az MDF és az FKGP álláspontja. A tárgyalások során kiderült: a kisgazdáknak azon követelése, hogy állítsák vissza az 1947-es földtulajdonviszonyokat, tulajdonképpen a kommunista diktatúra előtti állapotokhoz való visszatérést jelenti. Az MDF bízik abban, hogy megegyezik a két párt, s ez a kisgazdapárt tagjainak is megelégedésére szolgál. Bethlen István, a párt gazdasági szakértője az MDF gazdasági elképzeléseiről elmondta: olyan megoldást keresnek, amely a szociálpolitikai szempontokat is messzemenően figyelembe veszi.

Úgy 15 éven át nagy korszaka volt Fenyvessy Évának, akit a második magyar hangosfilm, Székely István Hyppolit, a lakáj című nagy sikerű filmszatórája egyik ifjú – akkor éppen 20 éves – szereplőjeként ismert meg az ország. Hogy nem a véletlen műve volt, hogy bekerült abba a nagy csapatba, melyet Csontos és Kabos neve fémjel, bizonyítja: Gaál Franciska és Titkos Ilona (akkor már nagy sztárok) voltak még a riválisai az újjazdág kereskedő lányának szerepére.

Egyébként is: már 15 évesen felvette a Rákosi Szidi-féle híres színiiskolába és bizonyára nem véletlenül. A nagy kiugrás lehetőségét és a népszerűséget persze a film, a Hyppolit hozta meg számára. Ezután lett a főváros több színházának kedvelt primadonnája: legnagyobb sikerét a Magyar Színházban aratta, 1942-ben pedig a Debreceni Színház kedvelt sztárja volt.

Számtalan nagy sikerű színdarabban, operetben játszott kora majd

„Köszönöm, hogy imádoztam”

minden legendás művész-egyéni ségével. Jó néhány külföldi szerződést is felajánlottak neki: ő azonban nem tudta volna otthagyni szeretett szüleit, Pestet és azt a közönséget, melyből „csak egy van a világon”.

A háborút követő változások azonban beleszóltak sikeres pályájába...

– *Hogyan is alakult sorsa az 1945 utáni időkben?*

– Először magánéletemben történt változás: férjhez mentem a Bethesda Kórház kiváló főorvosához. Az új rezsim hamarosan rossz káderezést nyilvánított és voltak olyanok – ez a pálya is kegyetlen azért –, akik kihasználták ezt a lehetőséget... 1951-ben szerződött a Fővárosi Operett Színház: 23

évig játszottam Honthy Hanna mellett, itt már vitathatatlanul ő volt a sztár (attól függetlenül, hogy majd minden szerepét eljátszottam, némelyiket többször is, mint ő).

Hát így alakult a sorsom-pályám, nem teljesen úgy, ahogy indult és képzeltem, de hát: ilyen az élet. Szerencsére jó humorérzésem van és eleget megéltem már ahhoz, hogy bölcsen szemléljem a világot.

– *Egy-két éve örömmel látjuk viszont a pesti Vigadó pódiumán...*

– A színházat még mindig imádom, ezt „használta ki” Szamek Tamás, hogy rávegyen: lépjek fel néha szép, nosztalgikus könnyűzenei műsoraimban. Most is izgatottan készülődöm, hiszen 15-én újra eléneklek a pesti Vigadóban kedves dalomat, a Hyppolitból: „Köszönöm, hogy imádoztam...”. Úgy érzem, van még közönségem, és ez a néhány perc a pódiumon szép emlékeimet is felidézi...

Tóth Ádám

Kulcskérdés az utóhasznosítás

A világkiállítás előkészítése

A műszaki előkészítési munkálatok első fázisa befejeződött, immár a gazdasági elemző tanulmány kidolgozása folyik. E tanulmány vállalkozói szempontból vizsgálja a rendezvényt, foglalkozik a finanszírozás feltételeivel, és pénzügyi terveket is tartalmaz. A Nemzetközi Kiállítási Iroda (BIE) előtt legkésőbb június 14-ig kell véglegesen állást foglalni arról, hogy hazánk még kívánja-e rendezni az Expo '95-öt. A felelős döntés érdekében – amelyet már az új kormány hoz – az előkészítő bizottságnak május 15-ig kell kidolgoznia a világkiállítás teljes koncepcióját, beleértve a pénzügyi elképzeléseket is. Még számos fontos alapkérdést kell tisztázni. Így például az egész világkiállítás gazdaságossága forog kockán, ha nem sikerül az utóhasznosítást megfelelően megoldani. Elengedhetetlen, hogy végre a kormányzat túllépjen a vállalkozásbarát politika hirdetésén, és immár annak valódi feltételeit is megteremtse. A szolgáltatási szférának a jövőben nagyobb szerepet kell kapnia. Fontos lenne, hogy tisztázódjék az önkormányzatok szerepe. Ez hozzájárulhatna ahhoz, hogy a Fővárosi Tanács immár – mint föld- és a telektulajdonos – aktívan bekapcsolódhasson a rendezvény előkészítésébe. Szó esett arról is, hogy a közvélemény joggal sürget: az előkészítők tárják fel, mekkora külföldi tőke áll rendelkezésére. A külföldi tőke viszont mindaddig nem jelenkezik konkrét ajánlattal, amíg nem ismeri a magyarországi feltételeket; ezért is elengedhetetlen immár ezek rögzítése.

Magyarság – szlovákság

A szlovákiai Nemzeti Liberális Párt titkára, Tóth Péter április 12-én Budapesten megbeszélést folytatott a Szabad Demokraták Szövetsége képviselőivel. Tájékoztatták egymást szervezeteik helyzetéről és a választások tapasztalatairól, illetve a Szlovákiában esedékes törvényhozási választásokkal összefüggő problémákról. A szlovák Nemzeti Liberális Párt a nemzeti kisebbségek kulturális autonómiájának a híve, és kívánatosnak tartja a szlovákiai magyar kisebbség anyanyelvi oktatásának fejlesztését az óvodától a felsőoktatási intézményekig. Elhatárolja magát a nacionalizmus megnyilvánulásaitól, mely szembe fordítja egymással térségünk nemzetét. Az SZDSZ helyesli és kívánatosnak tartja a magyarországi nemzeti kisebbségek, köztük a szlovákság azonosság-tudatának és nyelvi kultúrájának fejlesztését, az ehhez szükséges intézkedéseket, iskolák további kiépítését. A két párt a jövőben is folytatja egymás kölcsönös tájékoztatását, és együttműködésre törekszik a liberális demokrácia elvei jegyében.

Budapest, 1990. április 12.
A szlovákiai Nemzeti Liberális Párt részéről:

Tóth Péter főtitkár
Az SZDSZ részéről:

Gadó György
az SZDSZ Országos Tanácsa tagja

A Bonyhádi Székely Szövetség felhívása

Székely testvéreink! Barátaink!

Több mint tizenöt esztendeje, hogy – egy televíziós vetélkedő sikere után –, újra vállalkozhatunk székely-magyarságunkat. Szép eredményeket könyvelhetünk el: nagyszerű emberek és közösségek munkájának gyümölcsét, népi kultúránkat tettük a magyarság asztalára. A bukovinai székelység tudatában mindig elevenen él a múlt, hiszen népcsoporttá válásának keserves álmásain olyanok segítettek a fennmaradásért vívott harcunkat, mint Mártonfi Mór, Hadik András, Druzbáczky György, László Mihály, Németh Kálmán és Bodor György.

1989. május 20-án Bonyhádon a Székely napok nyitó rendezvényén Mártonfi Mór kopjafáját állítottuk fel, megörökítve az egyik bukovinai honalapítót. Most a bácskai és a tolna-baranyai megtelepedés és meggyökerezés szervezőjének, Németh Kálmánnak a józseffalvi papnak kívánunk szoborral adózni. A Bátaszéki Székely Kör és a település tanácsa az akciót már elindította, a mellészobor anyaga már rendelkezésre áll. Gyűjtésre hívunk fel minden velünk érző embert, támogatásukkal tegyék lehetővé, hogy jövő tavasszal a Székely napokon a szobrot avathassuk. A bevezetéseket a Bonyhádi Székely Szövetség OTP 841-001003 csekk számlájára kérjük.

Cigánypánik

Rettegnek a cigányok. Azok a családok is, akik emberemlékezet óta ugyanabban a faluban élnek, megbecsült tagjai a helyi közösségnek, esténként bezárkóznak, egyszerű szerszámokból védelmi eszközöket készítenek és hirdetik, árulják házukat, jószágaikat. Csomagolnak és a menekéset keresik. Tolnából volt, aki Budapestre utazott, hogy megdolgozzon, menjen egy repülőjegy Amerikába. Szekszárdon és Tolnában például húsz-huszonöt cigányember készül külföldre, mert bizonytalannak látja gyermekei jövőjét és személyes biztonságukat.

A pánikhangulatot egy nyilatkozat okozta. Osztóján Béla, a Phralipe cigányszervezet vezetője az e heti Stúdió '90 adásában cigányembereken végzett orvosi kísérletekről, rasszista célú vérvizsgálatokról, gettótelepülésekről, kijárási tilalomról beszélt, megerősítve, hogy maga is látta ezeket a dokumentumokat. A nyílt faszőlő felé tartana a demokráciát éppen most kóstolható országunk? A műsört hallgatók egy részében feltehetően effajta gondolatok kavargotak, miközben a leginkább érintett kisebbséghez tartozóknak az elmúlt néhány napban is észrevehetően több ellenszenvet, atrocitást kellett elszenvedniük. A cigányellenesség soha nem volt ismeretlen nálunk, amikor pedig a félmillió etnikum nevében hivatalosan is támogatott megkülönböztető politikáról, fokozatos kirekesztésről nyilatkozik egy képviselőjük, akkor számolni kell a következménnyel. Az elfojtott indulatok felélése, a lappangó gyűlölködés, egészen a likvidálásig hangot kap a nem magyar lakosság részéről. Ma nem pusztán haragos elszólás, hogy géppisztollyal kellene megoldani a cigánykérdést Magyarországon, így rádőbbsentek jónéhányan, hogy a szónak mekkora súlya van.

Osztóján Bélától tehát választ kell kapnia nem pusztán a felháborodott Tolna Megyei Cigány Szövetség tagjainak. Az egész félmillió cigányságnak, akiknek nevében egy néhány száz fős szervezet beszélt. Hogy milyen kézzelfogható, konkrét bizonyíték alapján, arra csak homályos utalás hangzott el. Miért jelenti ki, hogy a cigányok hontalanok? Jóllehet hasonló gondolat meg sem fordul legalábbis a nyilatkozat ellen szót emelők körében. Mint ahogy egyikük, Sárközi Sándor elmondta, évszázadok óta élnek itt az ősei, szeretik az országot, elfogadják az alkotmányt, előbb sírják el magukat a Himnusz hallva, mint mások. A gyerekeiket is itt szeretnék felnevelni és az öregeiket eltemetni. De vajon minek tekintsek a néhány napja eldurantott bombát, aminek eddig sem igazolása, sem cáfolata nem látott napvilágot?

Amíg ez megtörténik, várnak. És próbálják meggyőzni sorstársaikat, hogy ne féltsék iskolás gyermekeiket a „soha nem tudni mit adnak be” oltástól, ne kótyavetyéljék el fillérekrét házaikat, disznaiikat, vessék el a paprikát, mert nyárig még sok minden kiderülhet...

Talán tisztázódik az is, milyen mozgatórugók működnek a háttérben.

Takács Zsuzsa

Világsiker előtt egy új módszer

Hogy a fénynek, a színeknek hatása van az ember szervezetére, ezzel nem mondom újat. Azzal viszont gondolom még nem sokan találkoztak, hogy az adott betegséget – például nyombélfékelyt – úgy gyógyítsuk, hogy naponta megadott időben megadott színes fényt sugárzó lámpa világítson környezetünkben. Pedig éppen erről van szó! A SOTE Gerontológiai Kutató Központjában olyan kísérletet folytatnak, mellyel nemcsak egyes betegségek gyógyításában, hanem például a megelőzés és utókezelés terén is forradalmi változásokat várhatunk. Ha azt is végiggondoljuk, hogy ezzel az eljárással még akár a sportteljesítmények is nagymértékben növelhetők, akkor azt hiszem, tényleg nem túlzás a forradalmi jelzőt használni.

– Előjáróban szeretném megjegyezni – kezdi a beszélgetést dr. Iván László kandidátus, a Gerontológiai Kutató Központ helyettes vezetője, a kísérlet irányítója –, hogy intézményünkben nem folyik gyógyító munka. Mint ahogy neve is jelzi, itt elsősorban kutatómunkát végzünk. A magam területén az idegrendszer, az agy, a személyiség öregedési folyamatait tanulmányozom. Vizsgálataink során tapasztaltuk, hogy a fény spektrum egyes sávjában, az elektromágneses fényrezgéstartományokban más-más teljesítmény található azoknál, akiknél a kóros öregedés fellelhető. Hozzáteszem, hogy egyénenként változó kombinációt mutat, attól függően, hogy melyik fény spektrumában legjobb vagy legrosszabb a teljesítményük.

– *Ez műszeres vizsgálattal mérhető?*

– A teljesítménymérés műszereit használjuk, de mellette személyiségvizsgálati teszteset is alkalmazunk. A kettő kombinációjából személyre szabott jellegzetességeket találtunk.

Gyógyítsunk fényekkel!

De ennek nemcsak a saját szakterületemen lehet nagy jelentősége, hanem még a betegségmegelőzés terén, de például a sportteljesítmények növelésében is. Ebben az esetben, ha azt mondom, hogy drog nélkül nagymértékű lehet a módszer alkalmazásával a teljesítményjavulás, akkor nem túlzok.

– *Feltételezhetően ezt az edzők, sportvezetők még nem tudják...*

– Természetesen nem, hiszen előbb még szabadalmaztatni kell a módszert, amit ősszel indítunk el.

– *A gyógyításnál maradvá, meghatározható-e, hogy milyen betegségtípusok kezelésében lehet eredményeket elérni?*

– Igen, többnyire a pszichoszomatikus betegségeknél, vagyis ott, ahol a fel nem oldott stressztöbbletek megkeresik a szervezetben azt, hogy hol árthatnak. Idesorolható a vérnyomás szabályozás betegségei, gyomorfekély, nyombélfékely, cukorbetegségek nagyobbik része, alvászavarok, hogy csak néhányat mondjak. Ki kell emelnem, hogy a terápiának rendkívül körültekintő kivizsgálásra kell épülnie. Egyébként éppen az a nagyszerű ebben a módszerben, hogy otthon is lehet csinálni. Megadjuk a fény mennyiségét, a fény színét, az alkalmazás időpontját és időtartamát.

– *Valamilyen különleges lámpát kell igénybe venni?*

– Szó sincs róla. A villamosági boltokban kapható izzók erre nagyon megfelelőek. A kezelés pedig nem azt jelenti, hogy a test egy bizonyos pontjára kell a fényt sugározni, elég, ha abban a helyiségben meghatározott színű lámpa ég. Közben pedig éppenséggel azt lehet csinálni, ami jólesik.

– *Tudom, hogy nehéz meghatározni egy-egy kúra időtartamát, hiszen az függ az egyéntől, a betegségtől és még*

sok minden mástól. Mégis: évekig, hónapokig, vagy hetekig kell alkalmazni?

– Ha például megelőzésre, rizikó-tényezők befolyásolására ajánlom, akkor folyamatosan érdemes alkalmazni, folyamatos kontroll mellett. Ha betegség kezelésére vagy utókezelésre használom, akkor kúraszerű a javaslat. Ennek időtartama hetekben, hónapokban mérhető, attól függően, hogy kiről, milyen betegségről van szó. Hozzáteszem, hogy például nőknek és férfiaknak is más-más időtartam szükséges. Az egyéni bemérésre pedig mindenképpen szükség van, mert nem minden személynél azonos a terápia, még ha a betegség azonos is. Megdöbbentő vizsgálati eredményeket találtunk: az egyik fényszekvencia az egyik embernek gyógyító hatású, a másik embernek ártalmat jelent. Például a személyesített egyes embereknél a vörös, másoknál a kék fény fokozhatja. Körültekintően kell dolgozni, de ez nem azt jelenti, hogy félni kell a módszertől.

– *Véleménye szerint mennyire lesznek rá vevők az orvosok?*

– Gondolom, mint minden új módszerrel, itt is sok értékes kritikát fogunk kapni az alkalmazáskor, hiszen így tudjuk tökéletesre csiszolni. De hogy vevő lesz rá a világ, azt túlzás nélkül állíthatom, legalábbis az eddigi nemzetközi és hazai fórumokon ez volt a benyomásom.

– *Mikorra várható a bevezetés?*

– Remélem, hogy egy-két éven belül hasznosítható lesz széles körben is: a sport, az egészségvédelem, a megelőző munka, a gyógyító tevékenység sok területén. Ma már merem mondani, hogy nem csak fénygyógyászati, hanem fénybefolyásoló módszer is, hiszen a teljesítmény növelésére éppúgy alkalmas, mint a baj megelőzésére.

Gergelyics Zsóka

Svéd színei
csalogatók

„Az IKEA nem ellenfél, de...”

A recept egyszerű: végy egy jó ötletet, keress hozzá partnert, az egészet öntsd a még friss társasági törvény adta keretek közé, jól keverd simára, s így lesz belőle egy kft. A Bútorker talált, nem is akármilyen partnert, akivel sikerült „kikeverni” nem is bármit, egy csodaszép áruházat – és, hol máshol?! – Budapesten. Kék és sárga színeivel kirívóan csalogató IKEA-áruház – elsőként kelet-európában – megnyitotta kapuit az Örs vezér téren. De mit is „takar” az IKEA? Az egyszerű, könnyed, ötletgazdag funkcionális bútorok és berendezési tárgyak, a tágas és világos lakókörnyezet, a természetes anyagok alkalmazására invitáló, a skandináv életstílust ajánló, Nyugat-Európát régóta meghódító, egészt behálózó kereskedelmi szervezet, s abban eltérő stílussal, igényes szakmai hozzáértéssel imponálnak. Alaposágukat példázza: eladói is az emelt színvonalal lehetnek azonosak csak. Egyszóval, igen csinosak...

A budapesti áruház egy dologban eltér a hozzá hasonló áruházaktól, hogy itt forintért vásárolhatunk. Hogy mit? Hihetetlen gazdag választékban a késtől a virágtartóig minden apróbb cikket, emeletén álmaink bútorait, lakberendezési tárgyait kínálják. A magyar bútorokhoz szoktatott emberfi csak ámul és bámul. Két ok miatt. Elsőre nem is igazán azért, mert a nemes egyszerűséggel készült szobabelsők, konyhát minden zegzugban kitöltő bútorok oly szépek, inkább csak simogatni valók, mégcsak nem is azért, hogy minden árucikken részletes ismertető cédula található, hogy az udvarias eladó mosolyogva, hogy ne mondjam kéznél van, hanem mert az itt kiválasztott bútorok többségét elemekre bontva, dobozokba csomagolva a földszinti raktárban lehet átvenni, s akinek még van saját autója, úgy az elszállítását is könnyen megoldhatja. Hazaérve se asztalos, se szerszámkészlet, csak egy imbuszkulcs kell, s a kívánt bútor gyorsan, egyszerűen összeszerelhető. Másodjára fontos tudni, hogy az IKEA 14 napos cserejogot biztosít, tehát, ha ennyi napon belül valaki megmondja, nos, mosolyogva kicserélik a jobbra, szebbre, de nincs akadály a pénz

viSSzaadásának sem, feltéve, ha az áru nem rongálódott meg és még a számlát se dobtuk ki a szemeteskosárba, ami azért sem ajánlatos, mert az egyben a garanciajegy. (Egyébiránt a garanciális idő 24 hónap, legyen a termék akár egy virágtartó!)

Az IKEA áruválasztéka felsorolhatatlan, de a prospektusokból választható bútort is, a vevő rövid időn belül megkapja. Feltétlenül szólni kell az árákról is. Nem elriasztó a szándék, ám csak a vastag pénztárca birtokosa az, aki vásárolni tud bőrkárpát 120 ezer, konyhabútort 140 ezer, ágyat 60 ezer forintért.

Joggal kérdezzük: akkor minek ide egy kacsalábon forgó mézeskalács-áruház? Feltettem a kérdést a Szekszárdi Bútoripari Vállalat igazgatóhelyettesének, Lovász Miklósnak, akinek válasza a következőkben foglalható össze. Az IKEA több mint tíz éve elhatározta, hogy főként tömegtermékeivel elárasztja a keleti piacot is. Az átlag magyar színvonalon élőknek azonban magas árfekvésű kínálati nem „meghatók”, következésképpen nem ellenfél egy bútoripari vállalatnak sem, elismerve, hogy a magyar bútorok színvonala alacsonyabb, legfeljebb a stílbútort gyártó kiegészítők vehetik fel a versenyt, de az árakban is. Az IKEA itthoni megjelenése azonban többszörösen hasznos lépés. Kiszoríthatja a jugoszláv – irreálisan magas áron adott – bútorokat, költségesen, költsézhessen a magyar elit Budapesten, és ne irigyeljük érte. Másrészt, és ez az amit komolyan várok, a hazai bútoros szakembereinknek sem árt az állandóan a sarkukban álló konkurencia, mert az áruház ötletek tárháza is, egyszersmind a fejlett kultúrát kínálja még a laikusnak is Európából, ahová ne csak lépni akarjunk, onnan hozunk ide megtanulnivalót, legyen az akár a lakáskultúra.

Zárszóként e sorok írója csupán egy dolgot bátorodik megjegyezni: tapasztalatból is tudja, hogy a ház építését nem a berendezési tárgyak vásárlásával kell kezdeni...

- pl -

Szabad a vásár...

Ezentúl nemcsak a földhivatalok, néhány vállalat és a magánszemélyek szűkebb köre vállalkozhat földmérési, illetve térképészeti tevékenységre. Lényegében ezt tartalmazza a Minisztertanácsnak a Magyar Közlöny 30. számában megjelent rendelete, amely egy korábbi jogszabály módosításaként kimondja: földmérési és térképészeti munkát folytathat minden olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely ennek a feltételeivel rendelkezik.

Mint azt a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumban elmondták: a rendelet a vállalkozási, illetve a társasági törvénnyel egyetemben lehetővé teszi, hogy a földmérésben, térképészeten szakképzett egyének az ilyen jellegű munkára vállalkozhassanak. Sőt, a szakterület szolgáltató munkájában fantáziát látó, tőkével rendelkező egyének – szakemberekkel társulva vagy alkalmazva – ezentúl szintén folytathatnak földmérést.

A nyugat-európai országok nagy részében ismertek az ilyen jellegű, magánvállalkozásban működő mérnöki irodák. Létrejöttük kétségtelesen versenyhelyzetet teremt nálunk a továbbra is funkcionáló állami irányítású földmérési cégek és a földhivatalok számára.

A földmérési, úgynevezett telekitűzési, telekgondozási és a vitás ügyek telekkönyvi rendezését elősegítő térképészeti munkák felgyorsítása régi lakossági kívánság. Az új rendelet – miközben továbbra is védelmet nyújt az állami szolgálati titoknak – azt az alapvető állampolgári jogot érvényesíti a gyakorlatban, hogy a tulajdonviszonyokat tükröző térképekben bárkinek szabad betekintést kell engedni. Ennek – éppen a szolgálati titokra hivatkozva – eddig sok tekintetben korlátai voltak. A rendelet a földmérési adatokat, azaz a nyilvántartási, gondozási munkával létrehozott értékeket védi. Ha ezekhez magánszemély, szakavatott felhasználó hozzá akar férni, a szolgáltatást meg kell fizetnie.

Gazdaságpolitikai
rovatunkat szponzorálja az
M&M Szoftverház Kft.

Íme, a legújabb Dacia!

Bármennyire is hihetetlen, a képünkön látható kis autó is a román ipar remeke, és ezt is Dacia-nak hívják. Dacia 500-as.

A tetszetős, kormánysebváltós autóműanyagkarosszériás, 500 köbcentis, léghűtéses a motorja, egyébként két hengeres és négyütemű. A 98-as oktatászámba benzint szereti, de elmegy a 92-essel is.

Az első két ülése kifejezetten kényelmes, a hátsó viszont korántsem, de hát elsősorban városi forgalomra tervezték. Fogyasztása 100 kilomé-

terenként 4-5 liter, de 100 kilométeres sebesség fölött megeszi a 6 litert is.

Az autót mintegy másfél-két éve gyártják Temesvárott, egy vasipari üzemből kialakított autógyárban. Korábban ugyaniit kerítéshálókat fontak. Ez a kocsi – amelyet Miskolcon látunk – meglehetősen hangyag munkáról, összeszerelésről árulkodik, mert bár még egyéves sincs, de a festék már pereg róla, és az összeillesztések sem „jönnek” össze. Különben Romániában az ára 48 ezer lej, amely hivatalosan mintegy 80 ezer forintnak felel meg.

B.I.

Vízszintes bravúr

Közép-Európában egyedülálló műszaki bravúrt hajtott végre a Kőolajkutató Vállalat szegedi bányászati üzeme: a dorozsmai 64-es fúrás ponton 3050 méter mélységben százharom méter hosszú vízszintes furatot képeztek ki. A speciális ismereteket, nagy szakmai rutint követő művelethez a tapasztalatokat egyebek között az eddig elvégzett több mint háromszáz ferdefúrás adta. A fúrás szervíz-munkálatait az Eastman Cristensen GmbH látta el.

A vízszintes fúrásoknak a függőleges lemelítésekhez képest számos előnyük van: a kút olajhozama jelentősen nagyobb, a feltárt telep energiája tovább fenntartható, a tárolókban a víz- és gázkúp-képződések elkerülhetők, az olajkitermelés költségei is lényegesen kisebbek a hagyományos eljárásnál. A módszernek nagy előnye, hogy a régebbi, meglévő, erre alkalmas kútban is lehet vízszintes fúrást végezni, így a már „leírt” kutakból is nyerhető szénhidrogén. Az első magyarországi vízszintes fúrás külföldi szakemberek érdeklődését is felkeltette: jugoszláv, osztrák, lengyel mélyfúrás szakemberek kísérték élénk figyelemmel a speciális műveleteket. A siker alapján számítani lehet arra, hogy külföldről is kapnak megrendelést a szegedi medence olajbányászai. A vízszintes fúrt kút kiképezésén most dolgoznak a szakemberek.

Miskolci lobbi

Aligha ez a legfontosabb ma a világban, de a miskolciak bölcsészegyetemet akarnak. Meghirdették a kurzust, kiválasztották a szószólókat, megjelölték az épületet. A volt MSZMP-székház csendes, s itt tovább őrzi helyét a vörös csillag, mint a Parlament tetején. Az akciónak jó sajtója volt eddig, s buta dolog lenne azt hinni, hogy egy korlátozott egyetemi felvételi rendszer idején ne lenne sikere egy új, partalan lehetőségnek. Hogy mit hoz az újabb miskolci lobbi? A korábban félgözzel működő műszaki egyetem sikerrel indította be a közgazdász- és jogászképzést. (Közben volt ugyan egy kis tüntetés is, de ez a pártharcok közepette elhanyagolható, hiszen csak a televízió és a sajtó számolt be róla...)

Kell-e Miskolcnak bölcsészkar? Az aligha lehet vitás, hogy egy városnak, egy országrésznek csak javára válik, ha a szakbarbár – műszaki – határokat átlépve másféle tanokat is töltöget a fejekbe. Megajánlásban és jelenkezéskben nincs hiány. Patrónusok is akadnak. Am szabad legyen a helybéli tudósítónak némi fenntartással élnie. Másféle példákra hivatkozom, nagy kudarcokat főlegletve. Rákosi pajtás idején az úttörők vasat gyűjtöttek, a majdani vas és acél országában állt, hogy libegőt építhessenek a dombnál alig magasabb Avasra, ahol majd állatker fogadja a látogatót. Vagy vidámpark. Nem kevéssé tűnt nagy ötletnek a miskolci földalatti vasút építése. A hetvenes évek végén kiszámították, hogy egy félkilométernyi szakasz elkészülte a város egyévi pénzébe kerülne. Maradt minden a régiiben. De akadnak történetek a régi időkől is. Amikor a botrányos körülmények között megépült, lillafüredi Palotaszálló elkészült – a harmincas évek elejéről van szó – a miskolci honatyák páratlan ötletekkel álltak elő. A barlangi szaunáról és a sípályáról nem beszéltek. Ere nem futotta abban a pazarló világban sem. De a Hámori tavat betelepítették rákkal, hogy az ollós sereg pazar zsákmányul szolgáljon a nagyérdemű és pénzes közönségnek. Fajdalom, de a tízezer remek rák, egy gyors pestis következtében elpusztult.

A lobbi leginkább a kohászatot építette, éltette. Az ötvenes évektől Lenin nevével viselő gyár vezetői többnyire tragikus pályát futottak be. (Szepienfeld Sándor öngyilkos lett, a miniszterelnök-helyettes halála okán Énekes Sándor vezérigazgatót kegyvesztetté vált.) Közben megépült Diósgyőrben a szuperhermum, amely egy kohászati folyamatok közepébe. Nem volt feje és farka. Óriási csatározások során a Miskolc közeli Sajókeresztúr kapta azt az ércelőkészítő művet (azóta is szennyezi a környéket), amely a hazai kohászati vállalatokat ércsugorítvánnyal látja el. A kigyő azóta is működik, test nélkül, de fejtel és farokkal. Elég kinyitni az ablakot, s a Szinva völgyében lakó polgár máris tudja, hogy merről fúj a szél.

Apród, Szinva. Ez a szép, híres patak. Az, amelyet József Attila is megénekelt. A múlt év nyarán, emberemlékezet óta először, halat fogtak itt, a belvárosban, a Royal-köznek mondott helyen (kárász és törpeharcsát). Aztán érdemes környezetvédők tiltakoztak, hogy a Szinvaiban tömeges halpusztulást tapasztaltak. A diósgyőri gyárak szennyvíze miatt egy védett halfaj minden egyede a partra került.

Hal nincs, lobbi van. A város jelképeinek számító avasi televíziós torony vendéglátóhelyét vállalkozóknak kínálják hasznosításra. Szabad a vásár. Gondoljunk csak bele, hogy micsoda előnnyel indult ez a város, s micsoda politikusokat vonultatott föl ez a táj.

Grósz Károlyt itt követte első tisztai székében Fejti György. Monokhoz kötődik a miniszterelnök Németh Miklós. Hírlik, hogy Berecz Jánosnak is köze van e tájhoz... Utólag persze nem a nevek a fontosak. A jobbára már lefedett, bűzös Pece patak partján állt egy nyilvánosház. A Nobel-díjas tudós szerint ez volt a legjobb. Magyarul mondta ezt, telefonon. A C-vitamin feltalálójáról van szó. Az „átkos időkben” Nyakvágó utcának nevezték, itt működött Péter mester, a városi hóhér. Az új idők szele új nevet röpített fel. Most Pallos utcának hívják.

Brackó István

Mecénás kerestetik

Mister Tímár Kanadából

A közelmúltban rendezett miskolci Rectori Konferencián hangzott el, hogy az egyetemi autonómia létrejöttének egyik feltétele – ha nem éppen a legfontosabbika – az anyagi önállóság megteremtése. A felsőoktatási intézmények – állította dr. Kovács Ferenc, az új nevű Miskolci Egyetem rektora – egyre inkább futnak a pénzük után, vállalkozókká lesznek, éppen annak érdekében, hogy alapvető feladataikat ellátva vagy éppen meghaladva újmódi képzési és továbbképzési szisztémákat valósíthassanak meg. Egyébként csak a Miskolci Egyetem ebben az évben az alapítványokból és egyéb szakmai-gazdasági egyezményekből (pontosabban fogalmazva: azok hozadékából) mintegy 12 millió forintot költöthetnek a „tantverven kívüli” oktatásra.

A mecénások száma egyre növekszik, s ebben nemcsak a hazafiúi nekibuzdulást kell látni, hanem azt is, hogy a külföldi (többnyire gazdag, idegenbe szakadt hazánkfi) szívesebben keres meg és szponzorál egy stabil oktatási, kutató intézetet, mint egy változó összetételű kormányt, egy pártharcoktól sanyargatott gazdaságot, egy-egy „hol lent, hol fent” vállalatot.

Andrew C. Timar, azaz Tímár András nemcsak anyanyelvénél karbantartása végett látogat szinte havonta Magyarországra. Az ötvenhatos forradalom idején hagyta el az országot. Parképítéssel, területrendezéssel foglalkozott Észak-Amerikában, s szerzett hírnevet és vagyont. Mister Tímár a Kanadai Magyarok Világszövetségének főtitkára, a Kanadai Magyar Üzletemberek és Berüházók Szövetségének elnöke, egy, az

1995-ös Bécs-Budapest Világkiállítás magyar-kanadai közös vállalatának elnöke. Miskolci látogatásakor a világkiállításról és az egyetemhez fűződő kapcsolatáról kérdeztük.

– Ami a világkiállítást illeti, ilyen nem volt még. Két különböző berendezkedésű állam egyszerre és egyúttal kínál olyan látványosságot, amely 24–30 millió vendéget vonzhat. Hogy sok pénzbe kerül? A korábbi, mondjuk a montreali bemutatónak legyen a példa. A turizmus hirdelen megnőtt, s aki jól érzi magát egyszer egy helyen, az visszatér. Magyarországnak az a szándéka, hogy nyisson a Nyugat felé idegenforgalmi és gazdasági értelemben is. A világkiállítás elviszi hírt ennek az országnak. A megépített infrastruktúra viszont itt marad, az új szállodák, utak, telefonvonalak a bennszülöttek érdekeit szolgálják... A hasznosítási a hosszútávú remények garantálják. És így van ez az alapítvánnyal is. A kamatokból évente öt miskolci diák tölthet fél évet a toronói egyetemen. Gyakorolja a nyelvet, csiszolja szakmai tudását. A „csekket” viszont csak később lehet beváltani.

Mister Tímár magas, elegáns férfi. Roppant készséges, nagyon barátságos. És diplomatikus. Csak némi szabódás után vallotta be, hogy az egyetemi alapítvány ügyében sokkal könnyebben boldogult, mint a még mindig labilis világkiállítás egyik pontenciális beruházójának szószólójaként... Mister Tímár mosolyog. Az idők bölcse derjéje ez, vagy pedig a türelmes kivárási buddhai arckifejezése? Ki tudja?!

- Brackó -

A kereszténység lényé nem az isten-
gyermekség, sem az emberszeretet. Jé-
zus vallásában a keresztény ember szá-
mára a legfontosabb a húsvéti miszté-
rium megértése: Jézus halála és
feltámadása.

Az Isten Fia azért lett emberré, hogy
keresztváltással kiszabadítsa minket
az áteredő bűn fogságából. Válaszul az
Atyától megkapta a feltámadás dicső-
ségét, nemcsak a maga számára, ha-
nem az emberiség számára is. A ke-
resztség által vele együtt a halálba te-
metkeztünk, hogy amint Krisztus
feltámadt a halottaiból, úgy mi is új
életet éljünk. Az értünk meghalt és fel-

támadt Krisztus így lesz számunkra: az
út, az igazság, az élet.

A húsvéti titok ott van az oltári
szentségben, a kenyér és a bor alkal-
mazásánál, amikor a holt anyag lélek-
hordozóvá válik. Ez hitünk titka.
Az átváltozás után minden szentmisé-
ben elhangzik a húsvéti titok megval-
lása: a megszünt életből, a halálból
eredeztetjük az isteni életet.

Jézus megígérte, hogy aki a feltá-
madás hitében él és Őbenne hisz, az
átéli az örök életet. Aki nem hisz benne,
átéli az örök halált.

Ezekben a napokban ünnepljük a
húsvéti misztériumot, s a nagyhét vég-

kifejeletként a megdicsőült Jézus
Krisztus feltámadását. Krisztus feltá-
madását senki sem látta. Ez is hitünk
titka.

A nagyhét ünnepe virágvasárnaptól
– a húsvéti vigíliáig tart. Az eredeti ősi
szertartás megtartása a XV. századtól
vesztett jelentőségéből. Ezt állította
vissza a II. vatikáni zsinat. Elrendelte,
hogy a nagyhét eseményeit az eredeti
időpontnak megfelelően, (nem reggeli
miseként) ősi liturgia előírása szerint
kell megtartani. A kommunista dikta-
túra szorításában a Magyar Katolikus
Egyház a Szentszék kérésének sokáig

nem tudott eleget tenni. Ám három-
négy évvel ezelőtt már néhány vidéki
templomban, így Kővágószőlősen, a
XII. században épült, ősi templom fa-
lai közt már így ünnepeltek. Timár
György plébános segítségével össze-
foglalva felidézem a nagyhét esemé-
nyeit, az „új” liturgia fontosabb moz-
zanatait.

Virágvasárnapon ünnepli az egyház
Krisztus Urunk Jeruzsálembé való dia-
dalmas bevonulását, a húsvéti miszté-
rium beteljesedését. Itt még hozsanna
és virágos jár Dávid fiának. A hívek
nagybőjtöl, bűnbánattal, jó cseleke-

romkor jelentik: meghalt! Ekkor ünne-
peljük meg Urunk szenvedésének em-
lékezetét. A mise legfontosabb mozza-
zatai: Jézus szenvedéstörténetének fel-
olvasása: a kereszt előtti hódolat –
ekkor történik a kereszt leleplezése. És
végül az áldozatásra kerül sor, a
nagycsütörtökről féltett ostyával.

A nagyszombat a csendé – Krisztus
a sírban van. Ez a csend napja a litur-
giában, nem történik semmi. Paralitur-
gikus dolognak tekinthető, hogy nagy-
pénteken a templomban jelképesen
megnyitják a szent sírt és virággal bor-
ítják. Nagypénteken, nagyszombaton
a gyülekezet a sírt látogatja.

Nagyszombat éjszakáján, húsvét va-
sárnap Krisztus feltámadását énekel-
jük. Ez azonban már a húsvéti idő, a
húsvéti vigília.

Ősi hagyományok szerint ezt az éj-
szakát az Úrnak kell szentelni, úgy-
hogy az evangélium intő szavai szerint
(L. K. 12–35.) a kezükben égő gyertyát
tartó hívek hasonlókká lesznek azok-
hoz, akik Uruk érkezésére várnak,
hogy amikor megjön, éberon virraszt-
va találja és terített asztalához ültesse
őket.

Ennek az ünneplése a görög szertar-
tásban a hajnali órákban kezdődött.
Annak idején az asszonyok ez idő tájt
mentek ki Krisztus sírjához, de nem ta-
lálták ott a holttestet. Az angyalok súg-
ták meg: feltámadt!

A latin szertartás éjjelre teszi a vigí-
lia kezdetét. A templomban teljes a ső-
téltség. A hívek a templom előtt gyüle-
keznek, ahol tűzszentelésre, a húsvéti
gyertya meggyújtására kerül sor. Be-
vonulnak a templomba, a menet élén a
húsvéti gyertyát vívó diákkórossal,
vagy a pappal. Közben a pap éneklő:
Krisztus világossága! A válasz rá: Is-
tennek legyen hála! A templom közepé-
re érve megismétli az előző éneket,
majd a ministránsok és a hívek a Krisz-
tust jelképező húsvéti gyertyáról meg-
gyújtják saját gyertyájukat. A temp-
lomban csak a gyertyák világítanak.
A Glóriában a harangok visszajönnek
Rómából, megkondulnak.

A vigília fontos része a keresztelés.
Ekkor kerül sor a keresztelési fogada-
lom megújítására is. A húsvét hétfői
locsolkodás paraliturgikus esemény,
de gyökere az ősi keresztelésre vezet-
hető vissza.

A húsvéti vigília szertartását éjjel
tartják, de még húsvét vasárnap hajna-
la előtt be kell jelezni. Fontos, hogy
amikor keletről beragyog a felkelő nap
első sugara, akkor legyen az Úrfelmu-
tatás. Mindeki kelet felé néz. Krisztus
kilép a sírjából és elénk jön az Oltári-
szentségben. A pap figyelmeztet a
misztériumra: íme hitünk titka! Így ün-
neplik ujjongva a vigília leglényege-
sebb részét, az Utolsó Vacsorára való
emlékezést.

Jézus feltámadásának öröme és fé-
nye hatja át a húsvét utáni hat vasárna-
pot.

– rózsza ibolya –

Mindenre emlékszem...

Mindenre emlékszem... Az első
Mikulásra, amikor a láncát csörgető
Mikulás láttán, félelmében egy há-
roméves kis srác bevizelt. Ez én vol-
tam.

Emlékszem az első lépéseimre,
amit a tanulmányok felé tettem meg.
Remegő kis kezem Anyám bátorító
kezébe helyezve elindultunk a Bálint
közön át, a Kálvin téri református is-
kola felé.

Az első órára, Plank tanító nénire,
az első egyházi énekekre, amelyet meg-
tanított valúnk, az „Im bé jöttünk
nagy örömmel...” Az áldott emlékü
tanító néni a betűország rejtelmeit tár-
ta fel előttem.

Emlékszem a szigorú Héthy rektor
úrra, aki rendre, fegyelemre, pontos-
ságra nevelt, lerakta elméleti tudomá-
som alapkövét.

Mindenre emlékszem...
A szomszédokra, akik közül leg-
kedvesebbek voltak Sápsszkyék.
A Sápsszky gyermekekre: Icára, Vili-
re, Gyuszira. A békabeszétre, a Bál-
int közti szánkózásokra, a tavaszi te-
niszlabda-fejelésekre, az utcai kiszor-
ítósdira, míg meg nem jelent a
szerecsen arcú Deák bácsi, a rendőr.

Emlékszem, hatodikos voltam, a
búzakepek tövében, a felvillandó
napsugár egy kimerült kötéltergető
kisfiúnak (kinek az édes álom nyált
csorgatott a szájából), sugaraival kör-
rúcskólva ébresztőt fújt. Munkára
fel! Dolgozni kell! – mondogatták a
kacagó napsugárgyerekek.

Mindenre emlékszem... Tüzelő
nem lévén a háznál, iskola után a „kö-
zeli” Bagó-völgyből cserzkedett lefe-
lé a kis „gyermek-ág”, hogy enyhítse
a kemény tél hidegét.

Emlékszem Zsigmond úrra, a sza-
bómesterre, feleségére – a nagyságos

asszonyra –, akinek a kertjét felásva
két pengőt kaptam, amiből különbö-
zeti vizsgám díját kifizetve – polgári
iskolába kerültem.

Mindenre emlékszem... Gáncsov,
Varsádi tanár urakra. Gáncsov a szép-
írás mestere volt. Varsádi a hazasze-
retet példaképe. Emlékszem, az
1944-es iskolavándorlásaink alatt, az
alsóvárosi iskolánál, az SS-szuro-
nyok árnyékában vigyázz vezényelt, s
elénekeltük a Szózatot.

Emlékszem a nehéz negyvenes
évekre, amikor vacsora gyanánt egy
üveg paradicsomot ittunk törött lábú
nagyanyámmal.

Emlékszem a nagykorúsi tanító-
képzős felvételeimre, ami fényesen si-
került, de vágyaim várait lerombolta
a háború szörnyű pusztító keze, meg
a két anya – két apa.

Mindenre emlékszem... 1944. no-
vember 30-án, amikor reggel 6 órakor
bevonultak az oroszok Szekszárdra,
amikor mint bujkáló levante fiatal fel-
jöttem apai nagyapám Bethlen Gábor
utcai pincéjéből és a Remete utcai
kétvödörös kútnál talákoztam a harco-
sokkal.

Emlékszem a barackvirágzásra
1945-ben. A szomszédban – ahova
átmentem – egy rokkant lábú, de cso-
dálatosan szép szőke kislány a zong-
orabillentyűk irányításával, a zene el-
bűvölő hangjai mellett hirdette az új
tavaszt, az új életet.

Mindenre emlékszem... Inaséve-
imre, a 46-os segédvizsgámra, segéd-
kori vándorlásaimra.

A szüreti bálokra, a színdarabokra,
zeneestékre, az ifjúkori szerel-
meimre.

Emlékszem 1950. május 2-ai bevo-
nulásomra a határvadászokhoz, Oros-
házára. A zsoldpénzem egy részének

hazaküldésére, az itthon nehéz sorban
lévő szüleim részére.

Mindenre emlékszem... A gyulai
határőrszázalajhoz való kivezénylő-
semre, mivel patkolómester voltam.

A feleségemmel való megismerke-
déseimre. Emlékszem a zsoldomból
vett jeggyűrtre, majd szerény es-
küvönkre, hazautazásunkra, a két uta-
zóköfferral, amit „hozományként”
kaptunk. A megindulásra, a küzdel-
mekre, a temérdek munkára. A „gő-
lya nénire”, aki nehéz létünk felhős
egét beragyogtatta a béke gyermek-
ével – Gáborkával.

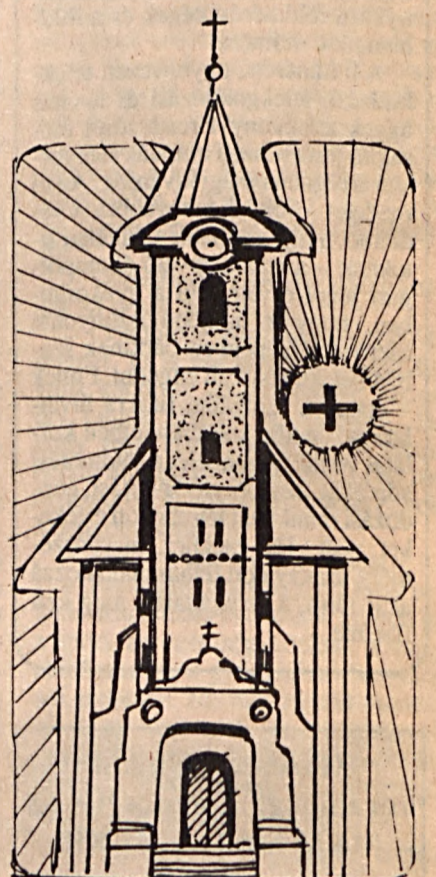
Emlékszem a kisipari szövetkezeti
életemre, s arra, hogy 10 évig tanít-
hattam az ipari szakmunkásképző is-
kolában. Közel 500 kovácsnak mint
vizsgabizottsági elnök írtam alá a
szakmunkáslevelét.

Mindenre emlékszem... Egy szá-
momra nagyon szomorú napra, 1973.
szeptember 10-ére. Izomsorvadás
kezdődött lábaimban a gimnázium
előtt, s azóta mindkét lábfejem béna.

Emlékszem 1981-re, a Rökkantak
Nemzetközi Évében a Munka Erdem-
rendre. Az OKISZ-palotára, az
OKISZ elnökére, aki észrevéve rok-
kantságomat helyembe hozta a kitiün-
tetést, kezet fogva átölelt és jó egész-
séget kívánt nekem.

Amire szívesen emlékszem...
A mozgássérültek helyi szervezeté-
nek megalakulására. Jó tudni, hogy
szeretjük egymást, s tartozunk vala-
hová. Gondjainkat – örömeinket
megosztva „együtt, egymásért” va-
gyunk. Jó tudni, hogy megbecsülnek
és szeretnek bennünket, s patronáló-
ink enyhítik problémáinkat. Jó tudni
kis közösségünkről, melyet az egy-
másrautaltság tart össze. Erre, remé-
lem, sokáig emlékszem!

id. Töttös Gábor

Rendhagyó mátkatál – Bátáról

Ivánka Terus néni tojást hímez

Mint kiderült, a csöppnyi lányt Évikének hívják. Egyedül ül az iroda hatalmas íróasztalánál. Amikor belépek, fölemeli a fejét, szíámra szíával válaszol. Megtudom, hogy beteg. Orvosnál voltak. Am édesanyja kicsit bejött dolgozni. Most éppen „egy másik nénihez ment át.” Az előtte levő papírlapon ákombákomok. (Gondolom én.) Viszont Évike:

– Ez egy baba.
– Ilyent kérsz a nyusztól?
– Igen. Meg kicsi tojásokat. Amikre ilyeneket rajzoltak – máris láthatom a mintabemutatót – és bepirosították.

Mi is voltunk „ilyen nézőben” Bátán, Vörös Mihályné Ivánka Terus néninél, az ország egyik leghíresebb tojásfestő asszonyánál. Terus néni nagyon régóta ismerem, de öt-hat esztendeje találkoztunk utoljára. Ezért gyorsan beszámol az unokákról és a két dédunokáról is – mindezt fotókkal illusztrálva teszi. Én pedig a biztos igen válasza számítva megkérdem: hogy ugye, azóta már megkapta a Népművészet Mestere címet. (Mert Terus néni régés-rég a népművészet mestere, ám kideríthetetlen, miért nem tulajdonosa a címnek?)

Szabályosan meghökkének, amikor azt mondja: „Nem”. Viszont, hogy a

témáról nem akar beszélgetni, csöppet sem meglepő. Ugyhogy, kedves olvasó, most tessék figyelni! Terus néni megtanítja Önt is tojást hímezni. Előtte csak annyit, hogy liba- és kacsatojást fest a bátai népművész asszony, mert azoknak sokkal erősebb a héjuk, mint a tyúktojásé. A libatojást a faddi télesztől vásárolja. Elmegy oda, s ott, a helyszínen ki is fújja. Haza már csak a héjuk kerül.

– Beázatom vízbe a tojásokat, majd jól megmosom őket. De úgy, hogy menjen beléjük is a víz. Aztán jól ki köll szárítani... De elmondom a kifújást is. Látja, van itt ez a kis fúró, meg van hozzá tű is. Kibököm és megfúrom,

– És a szájával fújja ki?
– Nem. Ennyit nem lehetne bírni. Már biciklipumpával fújatom. Rátesszem a kis lyukra, a nagyobbban meg kijön a tojás belseje. Az a tojás, ami egészséges, az nem reped szét. Ami meg törött, pumpálásakor ugyanis eldurran... Aztán fonom a kicát és megírom a tojásokat. (Rárajzolom a mintákat.) Ezt szeretem a legjobban csinálni...

– Azt tudja-e, mit kérdeztek tőlem a néprajzosok? Mert én csak eredeti bátai mintát festek. Hogy voltak-e Bátán törökök? Mondtam, hát hogyne lettek volna. S akkor mondták, hogy ez a minta itt a gránátalma. A törököknél rajta van az ő saját mintáikon... De nemcsak a piros tojás van rajta, hanem a feketén is. Például ezen... Szóval, én ezt nem tudtam. Nem hallottam a régi öregektől. Nekem az én nagyanyám rajzolta le újság szélére ezt a mintát. Meg a többi is. Látja, ezen hal van, ez Bata jelképe. Amikor ezt rajzolta, mondtam neki, „Szülém, ke mit rajzolt?” Mert kezdtük (kérdztük – a szerk.) a nagyanyánkat. Azt mondta, tulipánt. Én meg bizonygattam, hogy ez nem tulipán... Nézze! Mert én olyan tulipánt képzeltem el magamban, amikor kislány voltam, amilyen a kertben van. De a mintán nem olyan a tulipán. De látja, sokféle van.

– Terus néni, régen nagyon szerette a tojást festeni. Amikor jöttünk, mégis azt mondta, hogy most rájuk se bír nézni...
– Szeretem én most is. De ha elfáradok, akkor egy-két napig nem csinálom. Akkor meg nem találom a helyemet. Nem tudom, mi a bajom. És akkor muszáj csinálnom... Nézze, ez is egy nagyon ősi tulipán. Ezen még a színek is ősi. Nincs rajta se lila, se zöld.

Közben Terus néni megjegyzi, hogy

– Terus néni, régen nagyon szerette a tojást festeni. Amikor jöttünk, mégis azt mondta, hogy most rájuk se bír nézni...
– Szeretem én most is. De ha elfáradok, akkor egy-két napig nem csinálom. Akkor meg nem találom a helyemet. Nem tudom, mi a bajom. És akkor muszáj csinálnom... Nézze, ez is egy nagyon ősi tulipán. Ezen még a színek is ősi. Nincs rajta se lila, se zöld.

– Terus néni, régen nagyon szerette a tojást festeni. Amikor jöttünk, mégis azt mondta, hogy most rájuk se bír nézni...
– Szeretem én most is. De ha elfáradok, akkor egy-két napig nem csinálom. Akkor meg nem találom a helyemet. Nem tudom, mi a bajom. És akkor muszáj csinálnom... Nézze, ez is egy nagyon ősi tulipán. Ezen még a színek is ősi. Nincs rajta se lila, se zöld.

a sok megrendelés miatt – „exportra is festek” – alig marad ideje a ház körüli teendőkre. Kimutat a virágoskertre és ingatja fejét. Azt tudom, hogy szerintem szép a kiskert, gondozott is, és gyönyörűek a pompázó virágok... De „fessünk” tovább...

– Amelyikre rakok lilát, azt ecsettel ráfestöm, aztán viasszal lezárom. Utána megfestöm az egész tojást sárgára. Akármilyen színű a tojás, mind meg kell festeni sárgára. Akkor ami sárga a tojás, arra a lezáró kicával – bele-mártom a viaszba – szépen ráviaszlok. Például a levélereket... meg a bagókat. Ez a fehér bagó, ez meg a sárga. A fekete tojás piros bagó is van. Édesanyám mindig mondta:

– Nagy bagókat rakjál rá édes lányom. Mert az szép rajta.

– Mit jelent a bagó?

– Pöttyöt. De nagyot. Mert ezek itt kicsik, ezek igazán pöttyök... Bátán a babos szoknyát is bagós szoknyának mondták, a babos kendőt meg bagós kendőnek hívták. Az idősök még most is így mondják... Na, csináljuk. Akkor ráfestem a zódet és lezárom. Akkor megfestem a tojást pirosra. Ha piros lesz a tojás, akkor leóvasztom a viaszt. Rakom oda a sparheltra. Azért van nekem itt ez a sparhelt. Meg az a rács. Ég a tűz, a tojások a rácson vannak, aztán törügetem le ronggyal őket. Oszt akkó már kész is van... Ja, azt már mondtam, hogy exportra is dógozok. De nem ám feketén. A külkereskedelmen keresztül.

Aztán kicsit még beszélgetünk a régi húsvétokról, a nagyon-nagy ünnepekről.

– Első napján templomba ment mindenki. Húsvét másnapján vittük a mátkatálát... Nálunk nem locsolni mentek. Én úgy tudtam csak, hogy lány legénynek, legény a lánynak vitt mátkatálát. De a kisebbik unokahúgom csinált egy szakdolgozatot, s neki mesete el egy öregasszony, hogy aki barátját akart lenni egy lánynak, az is a mátkatállal jelezte neki. Azt is később tudtam meg, hogy a komaságra is így kérték meg egymást. Mert általában a legkedvesebb lánypajtás vót a koma. A komaság még máig is különös dolog. A komák egymásnak majdnem olyanok, mintha testvérek lennének.

– Mi volt a mátkatálban?

– Egy szép nagy tányérba beletettek egy fenéken sült perccet. Azért mondják így, mert a kemence fenekén sült. A perccet közepe üres vót, oda állítottak bele egy üveg bort és körberakták hímes tojással. Akkor leterítették egy termokendővel. Tudja, milyen az? Kasmir kendő. Ilyen, e. Csak szép pirossal. Mert ez fekete, de nekem már ez is cifra. Akkor megfogták a kendő négy sarkát és visszahajtották, majd gombostűvel beletűzték a dugóba és sok-sok pántlikát tettek rá. Jól lógtak

le. Általában mintás csárdás pántlikák...

A lányok húsvétkor a legszebb ruhát húzták föl. Vót alatta pöndő, meg rokolya. Legalább tíz. A legelső nem vót slingúve. A többi igen. Az enyém zöld ternéből vót. De csinálták selyemből, plüssből, szövetből. Attól függött, ki milyen módban élt. De sokan, a szegényebbek közül azért dógoztak, hogy a szép ruha möglögyön húsvétra. Mert az egész életre szólt. Az én ruhám? Ötvenegy éve mentem férhöz. De most is viszi a ruhámat az unokám.

Bátán húsvétkor mindig nagy bál vót a kocsmában meg a gazdakörben. Először a lassú táncot járták.

– A lassú csárdást... aztán gyorsult. A végire már olyan vót, hogy csak úgy röpült a szoknya meg a rokolya.

– A fejükre meg ternökendőt kötöttek...

– Így. Két hajtasra. A hajunkat meg kicsipkétük. Ugy csinátuk, hogy amikor fészülkődtünk, kicsit megnedvesítettük a hajunkat, akkó hátra fészültük, lekötöttük egy madzaggal és fészűvel így kicsipkétük. Ez látszott ki a kendő alól...

Lassan elköszönünk Terus nénitől. Tálcára rendezi a tojásokat. A készeket. A békahátost, a gyöngyvirágos-tulipánost, azaz a szentgyörgy-virágost, a gyöngyöst, a csillagrózsást, a makkosrózsást, kerekrózsást.

Terus néni mosolyogva integet, mi pedig úgy bánunk az ajándékból kapott tojásokkal, mint a hímes tojásokkal.

V. Horváth Mária
Fotó: Kapitány Krisztina

Erdődi Pál

Húsvéti
tercínák

micsoda tze volt még nemrég
főzték forgatták fűszereztek
szűzfehér tátra terítették

paprika pirult s a fokhagyma
csiklandott csábítón orromba
ó hol vagy hol te régi sonka

*tréfáink eltörött tojások
fogunk az ízekben elvástott
vagy talán mi mi vagyunk mások

nem tágul pupilla orrcimpa
mint rég elszállt kölni illata
hulla- és tömjénszag zavara

LILLIPUT

● **gyermekvilág**

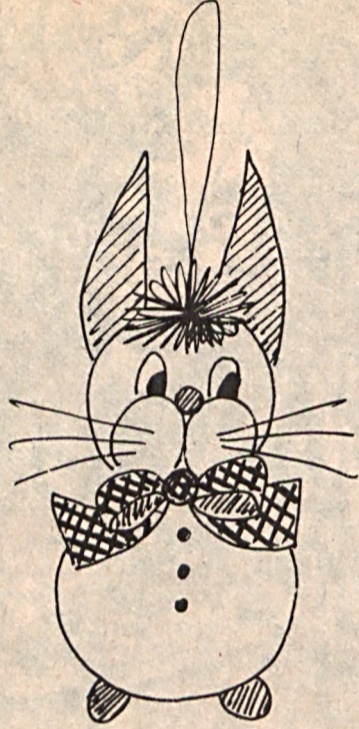
Csináld magad!

KABALANYUSZI

A kabalanyuszi kedves ajándék lehet kistestvérünknek a húsvéti fészekben. Hamar elkészül, így holnap reggelre már örömet is szerezhettek vele.

Anyagigénye minimális: minden háztartásban található anyai hulladék (kb. egy jó tenyéryi) anyag, melyből a testét megcsinálhatjuk. Kerek lapokat vágunk, azt vattával kitömjük közepes keménységűre. A testnél a nyaki részen varrjuk össze az anyagot. A fejénél szintén a nyaki részen varrjuk, s egymáshoz rögzítjük jó erősen a két kis „rongylabdát”. A pofarészt fehér filcből készítjük: technokol ragasztóval rögzítjük arcához a kerek filclapokat. Az orra más színű filcből készül, a szemeket kék, vagy fekete gyönggyel, ceruzával varázsolhatjuk oda. A bajusz lehet horgászsinór vagy fekete cérna, a fülek szintén filcből készülnek, melyeket hátul ragasztunk a helyükre. A nyakára szép kis masnit kötünk, a fejétőre varrt kis pompom mókássá teszi a kis nyusztit. A talpait szintén filcből vágjuk ki, s ragasszuk a nyuszika aljára.

(gergelics)

Így halandzsázzunk!

Bizonyára hallottátok már felnőttektől: ne halandzsázz! Mi most mégis a halandzsára bízunk benneteket, ugyanis, ha egy felnőtt ezt mondja nektek, azt úgye azért teszi, mert mellébeszéltek, nem választottok pontosan, nem a lényegre mondtátok. Ebből eredt az a játék is, amelyet halandzsának neveztek el. A szószaporítást fejlesztette önálló nyelvé, játékká Karinthy Frigyes. Még művek is jelentek meg ezen a „nyelven”, sajnos csak töredékesen maradtak fenn. A híres Fájdal... című így kezdődik:

„A pó, ha engemély, kimár,
De mindegegy, ha vildagár...”
Lássunk még két sort a vers végéből is:

„Mert engemély minden bagul,
Mint vélgaban a bégahur!”
Nézzük tehát a dolog technikáját! Írunk egy viszonylag értelmes szöveget, aztán a szavak kezdőbetűjét, vagy kezdő, azaz első szótagját kicseréljük egy eltérő hangzású betűre, vagy ugyanannyi betűszámú új szótagra. A névelők, ragok, képzők, jelek és rövidebb lényegtelen szavak a helyükön maradhatnak. Jó játék ez ilyenkor, húsvét táján, amikor ügyis sok gyerek gyűlik össze egy-egy háznál. Próbáljatok ilyen mondatokat alkotni, vagy ismert verseket, mondókákat halandzsanyelven elmondani, s azt a többiek találják ki!

-g-

MACKÓ AZ ERSZÉNYBEN

Sok gyermek kedvence a Teddy mackó. Kevesen tudják, hogy ezt a játékot egy Ausztráliában élő erszényes mackóról, a koaláról mintázták. Néhol – elsősorban persze Ausztráliában – olyan élethűen, hogy a játékmackó bundája is sokszor eredeti koalaprém volt.

Bájos pofácskájára, lágy, puha bundájára és igen jámbor viselkedésére rá is fizetett a koala. Amikor jóllakva, szörgombóccá gömbölyödve elszunyókált a ritkás erdő fainak elágazásaiban, könnyű célpontot nyújtott a puska embereknél. A kipusztulástól csak az mentette meg, hogy még idejében szigorú védelem alá helyezték. Így ma már legfeljebb csak a fényképezőgépek zavarják meg a pihenését.

Az erszényesek, ezek a viszonylag kezdetleges fejlődési fokon megmaradt emlősök ma már csak Ausztráliában és néhány fajuk Dél-Amerikában él. Nevüket arról a hasfalukon lévő börtasakról kapták, amelyben még jó ideig hordják a fejletlenül, magatehe-

telenül világra jött kölykeiket. Némely erszényesnek erszénypótló bőrkettőzete van a hasfalán, mások a hasaljuk sűrű, puha szőrzetében őrizgetik kölyküket a teljes kifejlődésig.

Némely fajnak ez a bőrtasakja nem előre, a fej felé nyílik, hanem hátra, a végbélnyílás felé. Ilyen a koaláé is. Ennek a biológiai szerepe bizonyára abból fakad, hogy a megszülető, alig gyűszűnyi koalaapróság – az anyaállat egyszerre csak egy kölyköt hoz a világra – életének első hónapjában nemcsak tejen él. Úgy erősödik önálló életre, hogy időnként anyja vitaminokban gazdag bélsárszerű tápürülékét is fogyasztja. Ezt a hátrafelé nyíló erszényből könnyen elérni, csak fejecskejét kell kidugni a biztonságot nyújtó helyről. Néhány hónap múlva az apróság már kinő az erszényből, de egy ideig még továbbra is az anyja cipeli magával, most már a hátán és a vállán.

A koalának medveszerű az alakja és a tartása, olyannyira, hogy erszényes medvének is nevezik, bár fejlődésében igen távol áll a medvétől. De nemcsak ez indokolja, hogy találobb róla mintázzni egy játékot, mintsem a mézevessel együtt egyébként nagyon is ragadozó „igazi” medvékről. A mézet a koala is szereti, ha hozzájut, de ha nem talál, csupán az eukaliptuszok leveleit pusztítja. Az eukaliptuszok mintegy 350 fajából a koalát csak huszonkettőnek a levele érdekli, s ebből is csupán hat faj a fő tápláléka. Voltaképpen e leveleken kívül nincs is másra szüksége. A koala családtagjai – egy hím, több nőstény és a kölykök – gyakran hónapokig is ugyanazon a fán élnek. Csak akkor költöznek át egy „házzal” odébb, ha már lerágtak minden ehetőt.

Képtünkön: Még mindig csak anyja erszényében él ez a hathónapos koalabébi Miamiában, a Metrozoo állatkertben. Születésekor csak néhány centi volt.

Tudod-e...

...hogy a húsvéti locsolkodás mit jelképez? Kezdetben ugyanis csak vízzel locsolták meg a lányokat, s ezzel a tisztaságot, tisztulást akarták jelképezni. A lány pedig a locsolásért piros vagy hímes tojást adott, a tojás pedig a termékenységet jelképezte.

Voltak olyan helyek, ahol a kúthoz vitték a lányokat, s egy-egy vödör vi-

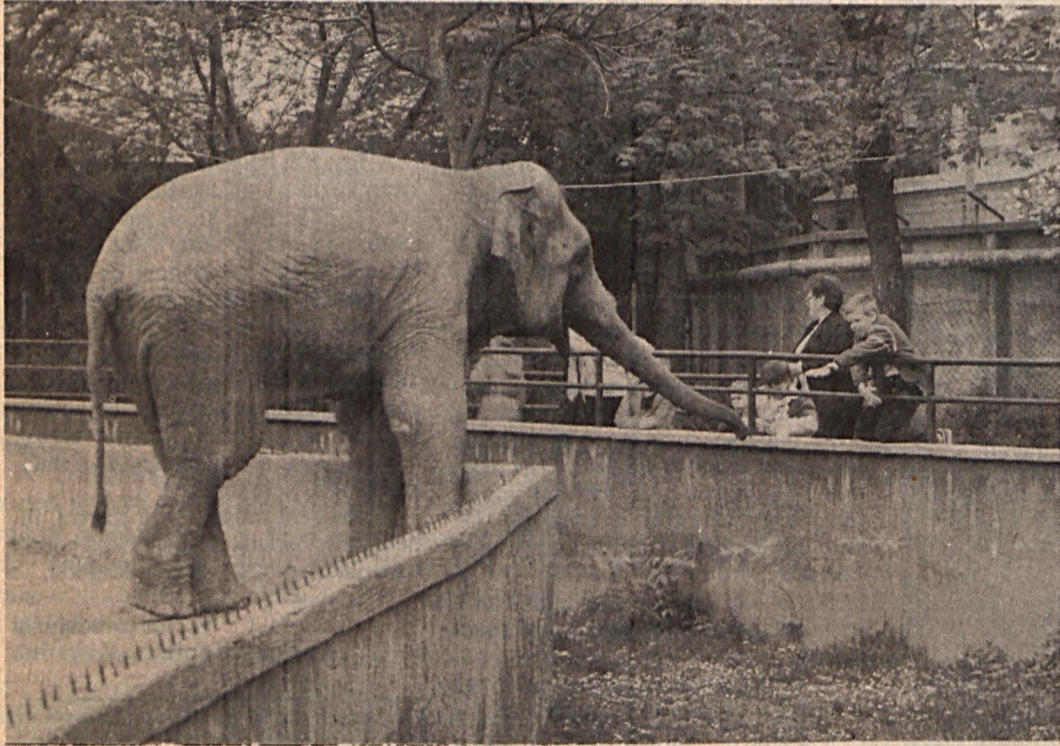
zet öntöttek rájuk, de olyan is volt, ahol a házhoz vitték a vödöröket a legények, s ott kapták a nyakukba a lányzók a friss vizet, hogy frissek legyenek ők is.

Az asszonyokat is meglocsolták, igaz, őket csak mértékkel: kancsóból, pohárból öntözték a férfi rokonok, idősebb szomszédok, családtagok.

Ma már kölnivízzel locsolnak, no

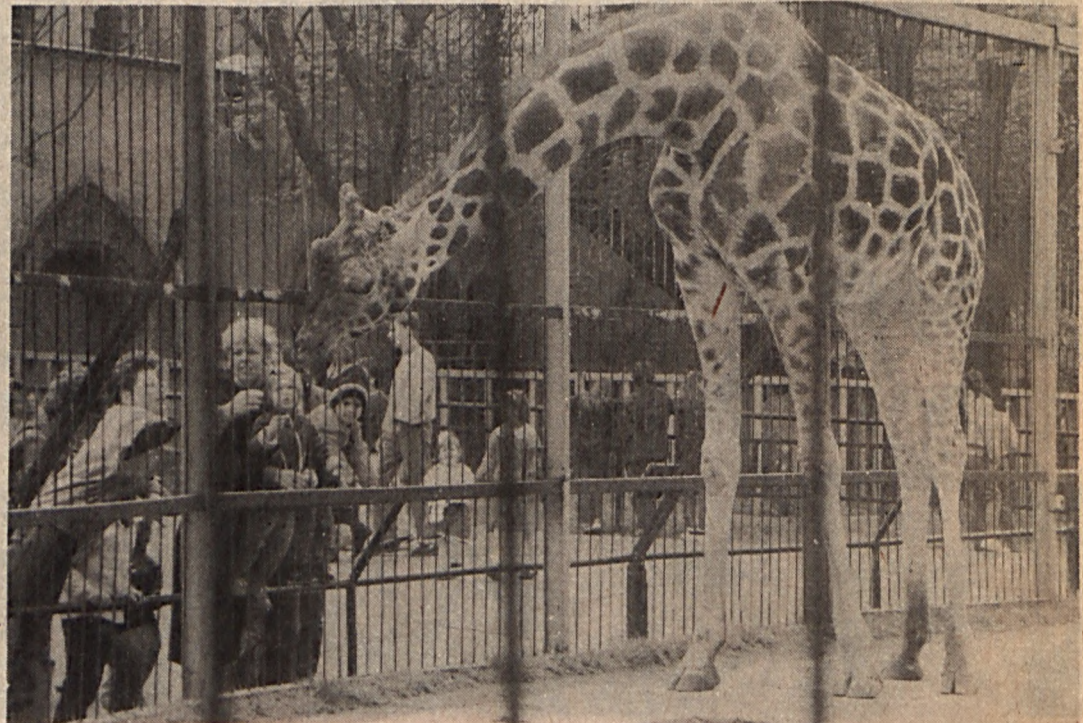
és szódásüveggel, hogy ne felejtsek el a leánykák, milyen is volt régen egy-egy húsvét.

Persze arról szeretnek elfeledkezni, hogy Bácsszőlősen dél elmúltával a lányok és asszonyok vették át locsoló szerepet, más helyütt pedig kedden adták vissza a legényeknek a kölcsönt: ők öntözték, jártak locsolkodni.

Állatkerti séta

Kapfinger András képriportja

Köszöntjük

TIBOR

nevi olvasóinkat

Tibor nevünk a Tiborc rövidüléséből származik, ami pedig a latin Tiburtius névből ered. Jelentése: a Róma melletti Tibur (ma: Tivoli) városából való férfi.

Ha ilyenkor már szép zöld a vetés, a rét is kizöldült, akkor jó szénatermésre számíthatunk – vélik a Mura-vidéken. Azt is megfigyelték, hogy ezen a napon szokott megszólni a kakukk és a pacsrta.

Ma köszönhetjük még a Benéket, Benedékeket, Eusztákat, Guszttavokat, Jusztinokat, Laviniákat, Lidiákat, Maximokat, Radókat és Tiborcokat.

A Nap két: 4.59 óraker
nyugszik: 18.31 óraker
A Hold két: 23.31 óraker
nyugszik: 6.29 óraker

Eseménynaptár

60 évvel ezelőtt, 1930. április 14-én halt meg Moszkvában VLAGYIMIR MAJAKOVSKIJ szovjet-orosz költő. Ujserű verseivel és hatalmas szókincsével mintegy megújította az orosz költészet nyelvét. Vígjátékai (Gőzfürdő, Poloska) magyarul is megjelentek, valamint válogatott műveit négy kötetben olvashatják. Érdekes módon, a Horthy-korszakban is hozzánk kerültek művei, az első Majakovszkij-vers 1921-ben a Ma c. folyóiratban jelent meg Máczá J. fordításában: A költő munkás címmel.

Ma 55 éves Erich von Däniken

svájci író. Fantasztikusnak nevezhető könyveiben és hipotéziseivel idegen égitestekről érkezett, őskori asztro-nauták földi megjelenését igyekezett irodalmi és talajtani bizonyítékokkal alátámasztani.

285 évvel ezelőtt, 1705-ben ezen a napon jelent meg Kassán az első magyarországi újság, Rákóczi hadilapja, a Mercurius Hungaricus. Kiadója Esterházy Antal parancsnok volt, későbbi számaint Ráday Pál szerkesztette. Tudósítói között ott találjuk Bercsényi fővezért és Bottyán dandárnokot is.

150 éve, 1840-ben alakult meg Pesten a Nemzeti Zenede.

Szép tavaszi idő

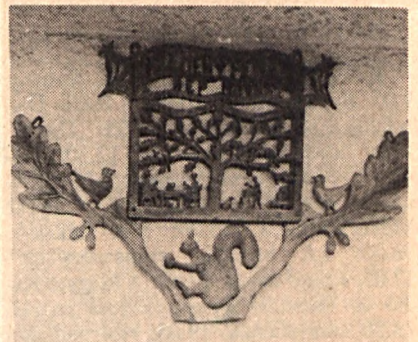
Időnként még növekedik ugyan a felhőzet, de már többórás naposításra lehet számítani, eső pedig nem várható. A déli-délnyugati szél többfelé megélénkül. A legalacsonyabb hőmérséklet általában 1 és 6, a legmagasabb nappali hőmérséklet 16 és 21 fok között alakul.

Ma jelenik meg a Reggeli Pesti Hírlap országos gazdasági, közéleti és kulturális napilap első száma. Az új lapot a Pesti Hírlap Kiadó Kft. alapította. A Reggeli Pesti Hírlap a Légrády-fivérek által a múlt század végén újraindított lap elvei szerint magyar, korszerű és becsületes kíván lenni. A politikai pártoktól, a hatalomtól, a külföldi tőkétől független liberális lapként szolgálja a magyar társadalmat. A Szikra Lapnyomda állítja elő a lap első számát 24 oldalon 80 ezer, a továbbiakat 16 oldalon 50 ezer példányban.

Pulitzer-díjak

Egy észak-karolinai és egy minnesotai újságriporterei kapták az idei Pulitzer-díjat, az amerikai újságírásnak a makói származású amerikai lapszerkesztő nevét viselő elismerést. A karolinai Washington Daily News riportere azt tárták fel, hogy a város hatóságai nyolc éven át elleplezték: az ivóvíz rákkeltő anyagokkal fertőzött. A minneapolis Star Tribune riportere bünszövegetet lepleztek le, amely – a városi tűzoltókáltszója – nyereszkedett a tüzesetekken. Pulitzer-díjat kaptak a New York Times pekingi tudósítói sorozatukért, amelyben bemutatták a tavalyi, demokráciát igénylő megmozdulások leverését. A dráma kategóriában August Wilson, a jeles fekete szerző másodszer kapta meg a díjat, ezúttal „A zongoralecke” című drámájáért, amelyet hétfőn mutatnak be New Yorkban. A prózai díjat Oscar Hiujelos kapta „A mamba-királyok szerelmi dalokat játszanak” című szürrealista regényéért, amely az ország latin-amerikai eredetű lakói környezetében játszódik. A költészet díjat a jugoszláviai származású Charles Simicnek ítélték, míg az életrajz-díjat Sebastian de Grazia kapta Machiavelliről szóló művéért.

A világörökség színpoltja

Kelemen Ferenc népművész faragott cégére hollóközti háza falán. (Fotó: t. g.)

Nem Lenin szelleme

Az Uljanovszki ufó

A Holdnál nagyobb látvány objektumot figyeltek meg a Volga parti Uljanovszkban. Az egy héttel ezelőtti jelenségnek több száz szemtanúja volt. Először egy AN-26-os repülőgépről vetették észre, majd tíz másik gép legénysége és a repülőtér diszpécseri is észlelték lokátoreményöiken a tiotkzatos gömböt. A gömb fél órán át volt látható, majd a közepén két sárga fénypont gyulladt ki és eltűnt.

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.10: Hangszemle. 8.30: Családi tükrök. 9.05: Kis magyar néprajz. 9.10: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét – a javából! 12.30: Egy Isten tavasza. 13.05: Klasszikusok délidőben. 14.10: Szaván fogjuk! 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Énekeljünk együtt! 15.05: Eszmélet. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: Ünnepek zenéje. 18.00: Esti Magazin. Sport. 18.20: Szemle. 19.05: Remekírók hangszalagon. 20.10: Kórusok és hangszerek hangján. 21.05: Dohnányi Ernő élete és munkássága. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Régi híres énekesek műsorából. 23.05: Hangverseny-múzeum.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Kopogtató. 8.30: Népszerű muzsika. 9.03: Rádiósztárs. 10.03: Ha még nem tudna... 10.33: Olasz fűvös kamarazene. 11.03: Szombat délelőtti. 12.00: Jó ebédhez szól a nóta. 13.03: Daráló. 13.33: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Szubli. 14.45: Magyarán szólva. 15.03: In memoriam Keszjár Csaba. 16.05: Szórakoztató antiktárium. 17.03: Spirituálék. 17.25: Körcsapósok sportközvetítése. 18.30: Slágerlista. 19.03: Örökzöld dallamok. 20.15: Közvetítés az Ú. Dózsa-FTC bajnoki labdarúgó-mérkőzéséről. 21.03: Mária-fantázia. 21.38: Tánccoljunk! 22.21: „Dall Ameri Caruso”. 23.03: Sporthíradó. 23.10–0.14: Akit érdekel.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.20: Orgonamuzsika. 8.59: Emlékezőt előadások a Magyar Allami Operaházban. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.29: Francia muzsika. 12.05: Isabella Nawe operaáriákat énekel. 13.00: Kívánságműsor szombaton. 14.00: Új kompakt lemezeinkből. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. Kb. 17.05: Szímfőzvény miniatúrák. 17.30: Mindennapi irodalmunk. 18.00: Kapcsoljuk a Genfi Színházhoz! Kb. 21.00: Eliane Elias dzsesszgyűjtésének új lemezéről. 21.20: Luzerni Fesztivál 1989. 22.35: Slágerfilmek-filmsláger. 23.05: Ördögök.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 7.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világ gazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világ gazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétvégi levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóiratszema. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétvégi levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetilapszemle. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 7.00: Napraforgó. 9.00: Képzés. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: Kapkodd a lábadd. 10.40: Hármast „csatorna”

11.25: Tövismadarak. 12.10: Szlovák nyelvű nemzetiség. 12.40: Panoráma. 13.40: Képzés. 15.20: Képzés. 15.30: Reklám. 15.35: Két évszázad népies műdalai. 16.20: Forma 1. 17.05: Házi-barát. 17.15: Betűreklám. 17.20: Ivanhoe. 18.10: Mozgó képek. 18.25: Nekem ne lenne házam? 18.45: Keresztút. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinél. 20.10: Képzésbeli viszony. 21.35: Reklám. 21.40: Alom és valóság. 22.20: José Feliciano. 23.05: Híradó 3.

TV2: 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: Barenboim Beethovenról. 15.25: TV2. 15.30: Utkezes. 15.35: Autómánia. 16.20: TV2. 16.30: Melyiket a 3 közül? 17.00: Nyelveclel. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: TV2. 18.55: Újpesti Dózsa-Ferencváros labdarúgó-mérkőzés. 20.45: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Miss Arizona. Kb. 0.05: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Az emberi család. 10.00: Interjú Gertrude Fröhlich-Sandnerral. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Kukucsikál. 12.30: Éjszakai stúdió. 13.30: Hírek. 13.40: Várak és kastélyok a Thaya mentén. 14.05: Média. 14.20: Népszavazás. 14.25: Az arany díszhintó. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: A zene csodálatos világa. 17.30: Degrassi Junior High. 18.00: Randavú. 18.24: A keresztény kérdése. 18.30: Labdarúgás. 19.00: 2x7. 19.30: Híradó. 20.00: Sport hírek. 20.15: Aki A-t mond... 22.15: Forró éjszakában. 0.00: Hírek. 0.05: Kukucsikál. 1.30: Hírek. 1.35: Ex libris. 2. műsor: 14.25: Művészlexikon. 14.30: Jótékonykodás koncert a rákbeteget gyerekekért. 15.30: A tökéletességet keresve. 16.00: Nézzünk szét vidéken. 16.45: Osztrák népszokások. 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellek? 18.00: Sinha Moca. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Jézus Krisztus szupersztárja. 21.55: Hírek. 22.00: Sporttudósítás. 22.30: Toni Stricker 60 éves. 23.30: Benny Hill show. 23.55: Vivaldi és Corelli koncertjei. 0.55: Hírek. 1.00: Ex libris.

RTL PLUS: 8.00: Konfetti. 8.05: Cubitus. 8.30: Noozles. 8.55: Konfetti. 9.10: A Jetsonok. 9.35: Klack. 10.15: Barkácsolóknak. 10.30: Teletubiz. 11.00: Véres por. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: Teletubiz. 13.30: Ragazzi. 14.15: Dikiosztó ünnepe. 16.00: Alias Smith és Jones. 16.55: Autómagazinja. 17.45: Csodálatos évek. 18.15: Gyémántvadász Afrikában. 19.45: Tv-híradó. 20.15: Dall-As. 22.00: Mindent vagy semmit? 23.00: Fiatal lányok szerelmi játéka. 0.30: Szexi klippek. 0.35: Fiatal lányok szerelmi játéka. 1.55: Aerobic. 2.00: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B.O.O.S. 11.00: Egyveleg. 16.00: Lányok a magasban. 17.00: Videodivat. 17.30: Dick Powell színháza. 18.30: Ultraspport. 20.30: A nagy völgy. 21.30: Klasszikus vígjátékok. 23.00: Szürkületi zóna. 0.00: Késő éji horror. 1.10-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Sport és szabadidő. 17.15: Carabine. 17.45: Főzőlecke. 18.00: A világ állatai. 18.30: A jövőendő génusza. 19.00: Horgászjat Franciaországban. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Körözés. 21.00: A kedvtelés gyümölcssei. 22.00:

Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: At a falon. 23.45: Művészeti magazin. 0.25: Műsorzárás.

SATI: 7.30: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Charlie angyalai. 9.25: Horoszkóp. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Műsorelőzetes. 10.05: Tévébolt. 10.30: A valódi szellemiérték. 11.00: Az ajkaid, a szemed. 12.30: A Flintstone család. 13.00: A mi kis farmunk. 13.50: Főzőcske. Horoszkóp. 14.00: Tenisz ATP-torna. 17.45: Tudnivalók. Műsorelőzetes. 17.55: Mozifilm újdonságok. 18.20: Utazási magazin. 18.45: Híradó, időjárás. 19.05: Batman. 20.00: MacGyver. 20.55: Sport. 21.00: Mac-Gruder és Loud. 21.55: Hírek, sport, időjárás. 22.05: Hunter. 0.25: A leghalásosabb bűn. 1.50: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Naptár. 10.30: Rajzfilm-sorozat. 10.55: Műsorismertetés. 11.00: SA – 1. 13.00: Családi tv-magazin. 14.30: Játékfilm fiataloknak. 16.00: Kritikus pont. 16.45: Napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.20: A hetedik érzék. 17.30: Kandúr a sisak alatt. 18.30: Dokumentumműsor. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Napló II. 20.05: Időjárás. 20.15: „ALF” 20.50: Ott ahol a legények vannak. 22.20: Napló III. 22.35: Sportszombat. 22.55: Angol nyelvű hírek. 23.00: Éjszakai program. 1.05: Hírek. 1.10: A vasárnapi műsor ismertetése. 2. műsor: 10.05: Műsorismertetés. 10.10: Naptár. 10.20: Éjszakai program. 11.00: Hogyan legyünk együtt? 19.30: Napló. 20.15: Zenei este. 21.45: Műsorkegészítés. 21.50: Tv-Tárca. 22.35: Tv-Mix. 22.50: Erzsébet udvara. 0.05: Műsorzárás.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Világóra. 9.05: Húszas stúdió. 10.05: Énekszóval, muzsikával. 10.44: Az élős népdal. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.05: Gondolat-jel. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Hallgatnivalók. 13.05: Népdalkörök pódiuma. 13.30: Szonda. 14.10: Művészlemez. 15.05: Kék farkasok. 15.48: Szabó Miklós Bartók-koncertet vezényel. 16.05: A szülőföld muzsikája. 16.50: A világlíra gyöngyszemei. 17.05: A gazdaságpolitikai rovat műsora. 17.35: Örökzöld filmmelldiák. 18.00: Esti Magazin. 18.20: Muzsikáló nagyvilág. 19.20: Remekírók hangszalagon. 21.05: Lemezmúzeum. 21.45: A Dumánál. 22.00: Hírvilág. 22.25: PAF-műsor. 23.05: Nagy mesterek – világhírű előadóművészek.

PETŐFI RÁDIÓ: 7.05: A római katolikus egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: A Gyerekrádió bemutatója. 9.03: Zenekelek. 9.35: PAF-műsor. 11.08: Vasárnapi kották. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.03: Rádiós magazin. 14.00: Többet ésszel. 15.03: Táskarádió. 16.00-18.00: Slágerparádé. 18.00: A Vasárnapi sportja. 19.03: Húsvéti operavetélkedő. 20.00: Nótáest. 21.03: Világostól Világosig. 21.23: Dzsessz. 22.18-0.14: Für Elice... Önéletrajz.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.15: Komolyzenei kívánságműsor. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Európa hangversenytermeiből. 12.38: A Magyar Rádió és Televízió gyermekközössége. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Mozart: Bastien és Bastienne. 14.18: Jummy McCracklin felvétel. 14.47: Luganói tavasz – 1989. 16.05: Agora. 17.00: Ünnepek zenéje. 18.05: Auber-operanyitányok. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora.

19.35: Új kompakt lemezeinkből. 20.43: Hátgerincfuvola. 20.56: Nadasdy Kálmán avagy a rádiós operarendezés iskolája. 22.00: Beethoven: F-dúr vonósnyégys. 22.41: A Hamburgi Monteverdi Kórus énekel. 23.15: Ördögök.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 7.00: Hírek. 7.05: Földközben. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapra. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóiratszema. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapra. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar felvétel. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 8.35: Családi torna. 8.40: Kéménymesék. Kb. 9.05: Az elszüllyedt világ. 9.35: Küllőbözöm, tehát vagyok. 9.45: Székiálto-dalok. 9.55: Húsvéti, református istentisztelet. 11.00: Kosárlabdagála. 12.30: Képzés. 14.50: Képzés. 15.00: RTV Közösségszolgálat. 15.05: Spiró György: Hajrá Samu. 16.05: Kerék bár. 16.50: Foci angol módra... 17.10: Betűreklám. 17.15: Szó-zene-kép. 17.45: Reklám. 17.50: Delta. 18.20: Avi Gratia. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Zenélő filmkockák. 21.55: Reklám. 22.00: Búcsújárás. 22.40: Telesport. 22.55: Képzés.

TV2: 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 14.25: Nyelveclel. 15.00: Szímfőzvény. 15.33: TV2. 16.10: Szentivánéji álom. 17.23: TV2. 17.33: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 19.00: Ha egybekelünk. 21.03: TV2. 21.50: Napzárta. 22.35: Leopárd kommandó. Kb. 0.15: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Tájékozódás. 9.30: Húsvéti evangélikus istentisztelet. 11.55: II. János Pál húsvéti beszéde, valamint áudria. 12.30: Hei körkép. 13.00: Hello Austria, Hello Vienna. 13.30: Sinha Moca. 13.55: Népzene. 14.00: A Nibelungok. 15.25: Egy jeruzsálemi ház. 15.30: A boldogság cipője. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: Praxis Bülowbogen. 19.15: Lotósorsolás. 19.30: Híradó. 19.50: Sporthírek. 20.15: A XV. Monte Carló-i cirkuszfesztivál. 21.45: Víziók. 21.50: A Nürnbergi mesterdalnokok. 0.20: Hírek. 0.20: Ex libris. 2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.30: Jesse Norman énekel a Carmenből. 10.25: Avégetes farsangi éjszaka. 12.45: Ezer mester. 13.00: Vendégmunkásoknak. 13.30: Képek Ausztriából. 14.30: 2x7. 15.00:

Sportdelután. 16.30: Kukucsikál. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Sinha Moca. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Híradó. 19.50: Feltámadás. 20.15: Napfűvér, Holdnővér. 22.15: Hírek. 22.20: Egész éjszaka. 23.40: Az éjszakai látogató. 1.15: Hírek. 1.20: Ex libris.

RTL PLUS: 8.00: Li-La-Launebar. 9.45: A nyulak óra. 10.35: Noozles. 11.00: Cubitus. 11.25: Csodálatos évek. 11.50: Kacsaleves. 13.05: Richard von Weizsäcker-portré. 13.25: Apám földönkívüli. 13.55: Dr. Who. 14.25: Sámsón és Delila. 16.05: A Shilo-folyó keselyűje. 17.45: Művészet és üzenet. 17.40: Német country és truckerzene. 18.45: Híradó. 19.10: A 214-es repülőszázad. 20.10: Két matróz a havasokban. 21.45: A Der Spiegel hírmagazinja. 22.15: Prime Time. 22.40: Az örült országúti gyilkos. 0.10: Tutti Frutti. 1.10: A 214-es repülőszázad. 1.55: Aerobic. 2.00: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B.O.O.S. 11.00: Egyveleg. 13.00: Hello Ausztria, Hello Bécs. 14.00: Egyveleg. 15.00: Irva vagyon... 15.30: E.R.F. 16.00: Turistamagazin. 16.30: Egyveleg. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: A Financial Times magazinja. 18.30: Egyveleg. 19.30: Videodivat. 20.00: Hollywood. 20.55: Időjárás-jelentés. 21.00: Caroline és a lázadó. 22.30: Barnaby Jones. 23.30: Burkes törvénye. 0.30-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Nem kell álmodozni. 17.15: Rajongók klubja. 18.05: 30 millió barát. 18.35: Bárányhimlő-híradó. 19.00: Hotel. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Champs Élysées. 21.00: Vendégszoban Frednél. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Hogyisne! 0.30: Műsorzárás.

SATI: 8.10: A valódi szellemiérték. 8.30: A Flintstone család. 9.00: Batman. 9.50: Főzőcske. 10.00: Sport. 10.30: Utazási magazin. 10.55: Vallásos szemszögből. 11.00: Túlélés. 13.20: Stoffy, a húsvéti nyugszli. 13.45: Szabadidős ötletek. 13.55: Tenisz. ATP-torna. 17.05: A három muskétás – II. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: A este és a szörnyeteg. 20.00: Ha vasárnap este szól a zene. 21.40: Hírek. Sport. 22.00: Cleopatra Jones. 23.20: Menekülés közben. 0.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.25: Műsorismertetés. 9.30: Hírek. 9.35: Asterix. 10.00: Vasárnap délelőtti gyermekeknek. 11.00: Mezőgazdasági műsor. 12.00: Komolyzenei program. 13.00: Lucia mama. 14.00: Hírek. 14.05: Vasárnap délután. 16.00: 2000 után. 17.00: Játékfilm. 18.45: Asterix. 19.10: Tv-fortuna. 19.53: Időjárás. 20.00: Az elfeledtek. 21.00: Szórakoztató, zenei műsor. 21.30: Napló. 21.50: Sportszemle. 22.35: Angol nyelvű hírek. 22.40: Éjszakai program. 0.45: Hírek. 0.50: A hétfői műsor ismertetése. 2. műsor: 7.40: Műsorismertetés. 7.45: Naptár

RTV

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.20: Nyitány. 9.05: Húszas stúdió. 10.05: A Rádió Dal-színházának bemutatója. 11.05: „Üdvözlény Máttyás, magyar király!” 12.20: Öllő-zó. 13.05: Radioton korongok. 13.30: Szí-nésportrék – Erdélyből. 14.10: Művészlemez. 15.05: Kék farkasok. 16.05: „A balladák csudaerdejében”. 17.05: József-napra. 17.39: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 18.20: Ars poetica. 19.05: Hol volt, hol nem volt... 19.15: A Rádiószínház bemutatója. 21.05: Örökzöld dallamok. 22.00: Késo esti Krónika. 22.25: Sikerlista. 23.05: Bach-művek.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: A Gyermekrádió bemutatója. 9.03: Énekszóval, muzsikával. 10.00: Húsvéti fakanál. 11.03: Ünnepi költés. 12.00: Jó ebédhez szól a nóta. 13.03: Östölő dőzsig. 13.39: Rólunk van szó! 14.00–16.00: Húsvéti kívánságműsor. 16.00–21.00: Poptarisznya. 21.03: Társalgó. 22.00: Radioton korongokról! 22.05: Rockújság. 23.03: Sportíradó. 23.10–0.14: Magyar dzsesszenekarok játszanak.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.15: Történelmi orgonák. 9.05: Zenekari muzsika. 10.13: A hét zeneműve. 11.00: Új lemezeinkből. 12.30: Két zongoraszonáta. 13.00: Világhírű művészek operafelvételeiből. 14.10: A csábító naplója. 15.00: Zenekari muzsika. 16.05: Nevek ürtügyn. 17.05: Goldmark operáiból. 17.45: Aranyalbum. 19.05: Akamarazene kedvelőinek. 20.00: A Bajor Rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 21.31: A hét zeneműve. 22.18: Háry János. 23.01: Ördögök.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek 8.10: Élő egyház 9.00: Hírek 9.10: Földközeli 9.40: Nyugati folyóirat-szemle 10.00: Hírek 10.10: Zene-szó 10.40: Nyitott szemmel 10.50: Nyugati levél 11.00: Hírek 11.10: Protestáns világ 11.40: Irodalmi műsor 12.00: Déli harangszó—Hírek 12.10: Múlt idő, jelen idő 13.00: A Mai nap és műsorismertetés 13.25: A munka világa 13.50: Nyugati levél 14.00: Hírek 14.10: Zene-szó 14.40: Hobby 14.50: Párizsi magyar figyelo 15.00: Hírek, műsorismertetés—Délutáni randevő 16.00: Hírek 16.10: Múlt idő, jelen idő 17.00: Hírek, műsorismertetés 17.10: Forgószínpad 17.45: Nemzetközi sajtószemle 18.00: Hírek, magyar- és világhíradó 18.40: Irodalmi műsor 19.00: Hírek 19.10: Periszkóp 19.40: Figyelo 20.00: Hí-

rek, magyar- és világhíradó 20.40: Kelet-európai szemle 20.50: Magyar lapokból idézünk 21.00: Hírek, műsorismertetés 21.10: Forgószínpad 21.45: Nemzetközi sajtószemle 22.00: A Mai nap késo esti kiadása 22.30: Zene-szó 23.00: Hírek 23.10: Periszkóp 23.40: Figyelo 24.00: Hírek 0.10: Nemzetközi sajtószemle 0.25: Kelet-európai szemle 0.35: Magyar lapokból idézünk 0.45: Műsorzárás

TV1: 9.00: Képiúság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Szimat Szörény szimatol. 10.30: A Tv gyermekszínháza. Romhányi: Csipkerózsika. 11.45: Képiúság. 14.35: Képiúság. 14.45: Déli videóúság. 14.55: Baktatásaim találkozói. 15.25: Cherubini: Mise. 16.25: Ismeretlen ismerős. 18.10: Egy szó, mint száz. 18.55: Reklám. 19.00: Esti mese. 19.10: Húsvéti cimboraság. 19.50: Reklám. 20.00: Hírek. 20.05: Reklám. 20.10: Magyar évszázadok. 20.30: Végre otthon. Kb. 22.00: Reklám. 22.05: Magyar szentek. 22.30: Hírek. **TV2:** 14.00: Képiúság. 14.15: TV2. 15.00: A holdlakók tika. 16.21: TV2. 17.05: Rockstúdió. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Szimfónia. 19.53: TV2. 20.00: Zenés tv-színház. 21.15: TV2. 21.30: Telesport. Kb. 23.00: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1.műsor: 11.00: Interjú Egon Krenz volt NDK-pártfőtitkárral. 12.20: Randevű. 12.45: Schubert emlékének ápolása. 13.40: Sinha Moca. 14.05: A Nibelungok. 15.30: Gyermekek közlekedési klubja. 15.35: Sok és ser. 17.40: Ifjúsági magazin. 18.30: Praxis Bülowbogen. 19.30: A velencei kalmár. 21.40: A Nürnbergi mesterdalnok. 23.50: Hírek. **2.műsor:** 9.00: Hírek. 9.05: Erhart Kastner, a költő. 9.30: Filmes történetek Ausztriából. 10.30: Peter Zadek a színházról. 11.00: Bécsi tavasz. 12.45: A filmművészet őstörténete. 14.00: A rabszolgakirálynő. 15.30: Sportdelután. 17.30: Hársfa utca. 18.00: Sinha Moca. 18.25: Kincsek Ausztriából. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Híradó. 19.50: Sport hírek. 20.15: Tethely. 21.55: Hírek. 22.00: Az Androméda-kód. 0.05: Miami bűn. 0.50: Sport hírek. 0.55: Hírek.

RTL PLUS: 8.00: A nyulak óra. 8.45: A légyöcskővilág. 9.05: Cubitus. 9.30: Noozles. 9.55: A kis mozdonyvezető nagy utazása. 11.00: Mexikói álom. 12.35: Komolyzene délidőben. 13.00: Apám földönkívüli. 13.25: Dr. Who. 13.50: Murphy atya. 14.35: Otto egy orrszarvú. 16.00: Invázió a Marsról. 17.35: Karlchen Moszkvában. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Jól vagyok. 18.15: Játékshow. 18.45: Híradó. 19.10: Utazási kvíz. 20.15: Zenés utazás Spanyolországban. 22.00: A kigyó. 23.45: Kulturális magazin. 0.15: Megszállottan – Lyuk a falban. 1.40: Aerobic. 1.45: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Hírek. Időjárás. Egyveleg. 8.15: Mediterrán konyhareceptek. 8.45: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időlanc. 20.00: Turistamagazin. 20.30: India arcai. 21.00: Vadlesen. 21.30: A tudomány távlatai. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Vadlesen. 22.45: Thaiföldi panoráma. 23.15: Turistamagazin. 23.45: A tudomány távlatai. 0.15: Hírek, időjárás. 0.30: Kék éj. 1.30: Időlanc. 1.45–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: 7-ről 7-re. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzölöke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenőidő. 19.00: Állatbarátok műsora. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Új világ. 21.00: Thalassa. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Tv5-klub. 22.40: Gros Mechant Show. 23.30: Mille Bravos. 0.30: Műsorzárás.

SATI: 8.05: Ric trükk-állatshow-ja. 8.30: Stoffy, a húsvéti nyuszi. 9.00: A táncoló szív. 10.30: Mozi-film-újdonságok. 11.00: Ha vasárnap este szól a zene... 12.30: A mi kis farmunk. 13.15: Terry a kerítésen. 14.20: Országút a múltba. 16.10: Heino a haza hangja. 17.00: Természetbarátoknak. 17.10: Brown atya különös útjai. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencserék. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Törveto John, az orvosudor. 20.55: Hírek. 21.00: Irma, te édes. 23.25: Hírek. Sport. Időjárás. 23.35: Hírek és szotrik. Magazin. 0.00: Tv-tükör. Magazin. 0.30: Nő a strandon. 1.40: Vallásos szemzögből. 1.45: Műsorleztes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1.műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Naptár. 8.30: Hadd legyen rend. 8.45: Gyermekműsor. 9.00: Bejelentés. 9.01: Képzőművészeti kultúra. 9.15: Az írás és a kép. 9.30: Zene mellett a zenéről. 10.00: A glagolita írásmód. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 14.40: Műsorismertetés. 14.46: Hírek. 14.55: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Soorzat gyermekeknek. 18.05: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Teledish. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Napló II. 19.53: Időjárás. 20.05: Drámaest. 21.05: A mai világ – Külpolitika. 21.40: Napló III. 21.55: A mai sport. 22.00: Álomban az álom. 24.00: Hírek. 0.05: A keddi műsor ismertetése. 2.műsor. 16.10: Műsorismertetés. 16.15: Hírek. 16.20: Naptár. 16.30: Kék program. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrábi program – „Z3”. 18.30: „ALF”. 19.00: Zágrábi panoráma. 19.30: Tv-napló. 20.00: A sport világa. 20.50: Tv-Mix. 21.00: Dokumentumest. 22.30: Mozikliks. 0.30: Műsorzárás.

Felhívás a nyugdíjasoknak

A Magyar Nyugdíjas Egyesületek Országos Érdekvédelmi Szövetsége március 29-én tartott elnökségi ülésén megállapította, hogy az eddigi Országgyűlés, a volt kormányok, továbbá a szakszervezetek nem biztosították a nyugdíjak értékállóságát.

– A kormány és a Szakszervezetek Országos Tanácsa nem adott helyet a nyugdíjasok és ennek megfelelően a szövetség jogos követeléseinek.

– Egyes (magukat országos szövetségnek is titulált) szervezetek csak a minimális nyugdíjakkal foglalkoztak, megosztva ezzel a nyugdíjastársadalmat.

– Az előbbieken említett eredményeként nem kismértékben növekedett (ma már milliárd is több) a létező minimumon élő nyugdíjasok száma.

A szövetség elnökségi ülése határozatot hozott, hogy mint égetően sürgős feladattal, kiemelten foglalkozik a két és fél millió nyugdíjas érdekvédelmével. Ezt lehetővé és ugyanakkor szükségessé teszi a szövetség feladatát és célját magában foglaló szabályzat. E szabályzaton kívül az érdekvédelem hatékony intézéséhez figyelembe vesszük a sajtóban megjelent, a nyugdíjasok érdekvédelmével foglalkozó cikkeket. Így például Miklós Károly okleveles mérnök 1990. január 9-én a Magyar Nemzetben megjelent „Ami nyugtalanítja a nyugdíjasokat” című cikket, az ahhoz érkezett hozzászólásokat, vagy dr. Pintér György tollából március 7-én ugyancsak a Magyar Nemzetben megjelent cikket „Mit bír ki a nyugdíjas” címmel.

A szövetség független minden jelenlegi vagy volt társadalmi szervezettől, minden egyes párttól. Ugyanakkor pártállásra tekintet nélkül minden nyugdíjast sorába kíván tömöríteni, sőt párttól tag lehet minden nagykorú magyar állampolgár (leendő nyugdíjas) és bármely jogi személy.

A szövetség célja egy mondatban: nyugalmat, megbecsülést a nyugdíjasoknak! Ezt csak a nyugdíjasok teljes érdekvédelmével lehet elérni úgy, ha megköveteljük minden igazságosan meghatározott nyugdíj reálértékének megőrzését és a régi nyugdíjak szintre hozásának megvalósítását.

Ehhez azonban összefogásra van szükség. Kérjük, jelentkezzenek:

– a már működő klubok, egyesületek, szövetségek;

– az új, most alakuló szervezetek;

– érdeklődő személyek, akik nem tartoznak szervezetekhez.

Írják meg nevüket, elnevezésüket, címüket! Tájékoztassanak arról, hogy egy-egy területen hány nyugdíjast képviselnek. Várjuk javaslataikat, észrevételeiket.

Az érdekvédelem csak az első lépés. Végsof elünk:

– a társadalom segítségével a nyugdíjasok összefogásával nyugodt, békés öregkor biztosítása;

– tevékeny közreműködés a közéleti, kulturális, szociális és egészségügyi támogatásban;

– gazdasági javaslatok kidolgozása a nyugdíjasok munkavállalása és foglalkoztatása érdekében.

Arra törekszünk, hogy minden megyének és nagyobb városnak legyen nyugdíjasszövetsége;

– a falvakban legalább egyesületek vagy klubok formájában működjen nyugdíjasszervezetek.

Mindez azért szorgalmazzuk, hogy a nyugdíjas (éljen bármely településen) érezze, hogy egy közösséghez tartozik, tudja, hogy van hová fordulnia problémáival.

A szövetség jelenlegi címe: Budapest VIII., Köztársaság tér 26. III. em. 309. (1081). Telefon: 113-48-46.

Az NDK-sajtó élethalálharca

A csodálatos időjárásal beköszöntő április a nyárias melegen kívül hidegzuhannyal is „kedveskedett” az NDK lakosainak – legalábbis az újságolvasó tömegeknek. Drasztikus áremelések léptek életbe: a napilapok ára 3-4-szeresére emelkedett, a hetilapok folyóiratok esetében pedig 200-300 százalékos drágulás tapasztalható.

Az ok a gazdasági kényszer az állam- illetve pártkasszából érkező szubvenciók megszűnése. A sajtóra is érvényes a piacgazdaságra áttérni akaró NDK-kormány jelszava: kell lenniük a lapoknak, máskülönben leházhatják a redőnyt. Az évi többmilliósi ártámogatások kora végleg elmúlt.

A kényszerhelyzetbe került kiadóhivatalok és szerkesztőségek alaposan megnyomták a ceruzát. Az NDK-beli újságolvasókra egyszerre szakadt rá az a teher, amelyhez a magyar olvasóközönség az elmúlt 15 évben fokozatosan szokhatott hozzá. A 15-20 pfennig újságarak 50-55 pfennigre szöktek föl, és természetesen a havi előfizetési díjak is ennek megfelelő arányban növekedtek.

A drágulás az NDK-ban is az előfizetéseket tömeges lemondásához vezetett, és bizonyos, hogy a kioszkokon is kevesebb fogy a hazai napilapokból. Ráadásul március 5. óta jelen van – és egyre szembetűnőbben terjeszkedik – az NDK-ban a nyugatnémet és nyugatberlini konkurencia. Mivel a nemzeti kerekasztal és az országos sajtófelügyelő tanács nem engedélyezte, hogy a német posta (NDK) terjessze a legalisan behozott nyugati lapokat, azok kiadói saját kocsijaikon hozzák és terítik naponta az árut.

Az országos standok kivételével – ezek ugyanis a német posta tulajdonában vannak – minden lehetséges és el-

képzelhető helyen lehet a már Kelet-Berlinben nyugati újságokat, folyóiratokat vásárolni. A Bild-Zeitung és a Frankfurter Allgemeine, a Berliner Morgenpost és a Süddeutsche Zeitung, a Bunte és a Stern a közterekben éppúgy kellei magát, mint a drogériákban, a sportáruház második emeletén vagy a maszek péknél. A 70-80 nyugatnémet pfennig ár helyett az NDK-beliak általában 2 keleti márkért juthatnak hozzá a vaskos napilapokhoz. A folyóiratok, színes magazinok árszorozója 1:3.

Már ez az átszámítás is számos olvasót csábított át a nyugati konkurenciához, jöllehet a keletnémet lapok vitán felül olvasmányosabbak ma, mint a Honecker-korszak emészthetetlen nyomdaterekei. Ugyanakkor a hetilapok bizonyos típusa körül kitört árháború előrevetíti az árnyékát annak, hogy tovább csökken a nyugati lapok ára, s ez végleg beteheti a kaput az NDK-beli sajtónak.

A színes rádió- és tv-műsorújságokról van szó, amelyek az NDK-ban is nagy népszerűségnek örvendenek. A kezdetben mind a négy nyugatnémet lapkiadó által respektált 1:3 átszámítást először a Burda cég rúgta föl. Arra hivatkozva, hogy egyik műsorújságját az NDK-ban nyomják, 1:1 arányban számította át az eladási árat. Több sem kellett a konkurens Bauer, Springer, valamint Gruner-Jahr cégnek: március 22. óta ők is ugyanannyi keleti márkáért árulják tv-újságjaikat, mint amennyi DM-be azok az NSZK-ban kerülnek.

A fő vesztes mindenképpen az NDK – februárig monopóliumhelyzetben lévő – egyetlen műsorújságja, az FF-Dabei. Ára nemrég szökött föl 60 pfennigről,

1,50 márkára, ám mivel a legtöbb nyugati riválisa ma már ugyanannyiért (vagy még olcsóbban) kapható, alighanem a gazdagabb tartalmú, jobb nyomdatechnikával készülő nyugati műsorfüzetek győznek.

Félő, hogy hasonló sors vár az NDK számos egyéb sajtótermékére is – márpedig a piac törvényei szerint ha egy lap iránt csökken a kereslet, akkor az önelszámoló kiadónak nem sok választása marad. Árat nem csökkenthet, hiszen az új árak éppen a szubvenciók megszűnése után váltak parancsoló kényszerré. A szerkesztőségek létszámának csökkentése máris fenyegető rémként lebeg nemcsak az FF-Dabei, hanem szinte minden keletnémet lap, folyóirat, sőt az ADN hírügynökség újságíróinak feje fölött.

A menekülést előre eleddig csupán egyetlen NDK-beli lap kockáztatta: az Eulenspiegel című satirikus hetilapról van szó. Legújabb számát 100 000 példányban vitte utcára az NSZK-ban, potom 2 DEM-ért kínálva az NDK-ban 2 DDM-be kerülő füzetet. Persze, könnyű az Eulenspiegelnek: egyrészt jól megalapozott hírneve, stabil olvasótáborra van az NDK-ban, másrészt kategóriájában nincs olyan nyugati újság, amelynek versenyétől igazán félnie kellene. Sőt: az NSZK-ban is jól ismerik és kedvelik, így a legújabb vállalkozás minden bizonnyal sikeres lesz. Ez azonban alighanem csupán a szabályt erősítő kivételt jelent majd: a két német állam gazdasági és pénzügyi uniója nyomán a sajtó terén is az erősebb kutyáké lesz a villanyoszlop...

Dorogman László
(Berlin), MTI-Panoráma

A Babits Kiadó

legalább 10 m x 6,5 m alapterületű,
legalább 3 m magas helyiséget
keres ipari hasznosításra,
Szekszárdon vagy környékén.

Ajánlatokat a 74/16-277-es
telefonszámra várunk.

Az Atletico Madrid és a Fiorentina már kiszemelte

Rodaxnak hívják az új osztrák focisztárt

Ausztriában régen volt ilyen magas a futball-láz. Hosszú évek kínálódásai után végre összeállt egy reményekre feljogosító gárda. Olyan, amelyben a csapatmunka dominál, s az egyes posztok, feladatkörök között kezdenek elmosódni a határok. S olyan, amelyben van néhány olyan játékos, akinek Itáliában, az NSZK-ban és Spanyolországban is jól cseng a neve. Mindenki tudja, hogy a Polster-Rodax csatárkétősről van szó. Az előbbi a spanyol Sevilla játékos, míg az utóbbi... Nos, Rodax az Admira üdvöskéje s gólvadászként legnépszerűbb játékos. Ő volt most is a reflektorfényben, a szurkolók érdeklődésének középpontjában. Annak ellenére, hogy a magyarok ellen már a tizedik percben megsérült (ami a végkifejletet illeti, még külön szerencsénk volt). A találkozó után, néhány villámkérdés erejéig a 25 éves osztrák csatár csillag szívesen válaszolt a Dátumnak.

– *Hódlói bánatára ezúttal csak tíz percet töltött a pályán. Lelátón egyáltalán nem tűnt fel, hogy valami nagyobb probléma van. Miért adta fel?*

– Azért, nehogy komolyabb következményei legyenek a dolognak. Az Achilles-ín bántalmakat nem szabad könnyedén venni, mert hetekre, hónapokra harcképtelenné válhat az ember.

– *Kihagy további mérkőzéseket, vagy néhány napos pihenő után újra harcképes lesz?*

– Nem tudom biztosan, hogy hétvégén már pályára léphetek-e. Mindenesetre a sugaras kezeléstől nagyon sokat várok. Ha a gyógyulás úgy kívánja, akkor kihagyok annyi időt, amennyi kell. A teljes gyógyulás a cél, hiszen közeleg a világbajnokság.

– *Mire lehet képes Olaszországban ez a nemcsak megfiatalított, hanem*

korszerű, a támadójátékot előtérbe helyező osztrák válogatot?

– Nehéz kérdés, ugyanis nagyon nehéz csoportból kell megkísérelnünk a továbbjutást. Az olasz csapat nemcsak a csoport, hanem a világbajnokság egyik nagy esélyese is. Szívesen láttam volna más együttest a csoportban a csehszlovákok helyett. Nagyon jó a csapatmunkájuk és fizikailag is jól bírják. És nekünk rajtuk kéne túljutni... Nehéz tippelni, csak az biztos, hogy az amerikaiakat mindhárom válogatot legyőzi.

– *Ebbéli felismerését – gondolom – az amerikaiakhoz hasonlóan gyenge magyarok teljesítménye megerősítette.*

– Lementem a pályáról, nem láttam a további fejleményeket, csak arról a tíz percről vannak benyomásaim, amely időben a pályán voltam. Egyébként már ekkor túl nyitottan és kétségbeesetten játszottak.

– *Őn az idei bajnokságban került reflektorfénybe, mint a legjobb, legjellegesebb osztrák játékos neve már a nemzetközi futballéletben is forog.*

– Igen, kaptam már ajánlatokat.

– *Annyit még a mérkőzés előtt sikerült megtudnunk, hogy marad. Most már csak az a kérdés, hogy a Real vagy az Atletico van elől?*

– Az Atletico Madridról van szó, de hasonló érdeklődést mutatott az olasz Fiorentina is.

– *Gondolom, a majdani, talán már a küszöbön lévő üzlet a világbajnokságon nyújtott produktumától is függ. Az olaszok mellett kiket tart még a világbajnokság esélyeseinek?*

– A brazilokat és a nyugatnémeteket.

– *Ez érdekes duó, ugyanis a brazilok a klasszikus értelemben vett szép játékokat, a németek pedig az úgynevezett racionális célfutballt képviselik. A vében melyik stílus győzedelmeskedik?*

– Ennyire mereven nem választanám szét a kettőt, mert összefüggő két dologról van szó. De úgy érzem, hogy a látványos támadójáték, a szép futball diadalmaskodik, de ennek alapfeltétele a kitűnő erőnlét, a gyorsaság.

– *Van-e valamilyen futballista példaképe?*

– Nincs ilyen. Öt-hat évvel ezelőtt a nyugatnémet Rummenigéért voltam oda, az ő játéka tette rám a legnagyobb hatást.

– *Már ne haragudjon, de szerintem nemcsak külsőségekben, hanem a játéka, csatárerejében is hasonlítanak „Kalli” (Rummenige beceneve) játéka.*

– Úgy gondolja...? Már azzal is elégedett lennék, ha az elkövetkező hetekben, hónapokban annyiban idézném őt, hogy mindig hozom magam és fontos gólokat szerzek.

– *Mint Rummenige tette... Ennek érdekében mennyit edz egy héten?*

– Két alkalommal napi másfél órát, a többi napokon pedig egyet-egyet.

Bálint György

Gazdára vár egy Suzuki motor

Az idén április 30-án rendezik a legjelentősebb hazai motorsport eseményét a gyorsasági motorkerékpáros Európa-bajnoki és superbike világbajnoki futamot a Hungaroringen. A superbike verseny – hivatalos neve Diesel Jeans Superbike World Championship – rendezője az IPV Idegenforgalmi Igazgatósága.

Az Európa-bajnoki versenyen három kategóriában lesz futam: 125 és 250 köbcentiméteres szülő motorkerékpárok és oldalkocsisok részére. Valamennyi iránt nagy az érdeklődés a versenyzők körében, a két szülő kategóriába kétszeres a túljelentkezés, az oldalkocsisok részéről pedig 26 nevezés érkezett a 20 rajthelyre. Így a Grand Prix sport előszobájának tekintett Európa-bajnoki versenyen nagy küzdelem várható. Valamennyi géposztály résztvevői egyetlen futamban mérik össze tudásukat. A superbike vb-futam két menetből áll, amelyek

mindegyike külön értékelt, teljesértékű világbajnoki versenynek számít mind a pontozás, mind a díjazás szempontjából. A mezőnyben a legjobb edzésidőt elérő 40 versenyző indulhat, a jelentkezők száma körülbelül 60, ami azt jelenti, hogy ez a géposztály is nagy küzdelemet vív majd az edzésen. Valamennyi nagy csapat és élversenyző jelezte részvételi szándékát.

Hova üljön, ahol a legtöbbet láthatunk?

Start tribün 15 080 ülés. I. és II. lelátó 12 936 ülés. III. lelátó 4320 ülés.

Egy Suzuki GS 500 E típusú motorkerékpárt a verseny egyik szponzora, a Suzuki Deutschland ajánlotta fel, és a hétfői versenynap jegyvásárlói között a helyszínen sorsolja ki. A gépet a versenyközpontban kiállítják, és a közjegyző részvételével lezajló sorsolás után boldog tulajdonosa azonnal magával viheti.

Gara Péter

Labdarúgó NB I

Eddig is sok izgalmat hozott, és most már kifejezetten élessé vált a 88. Magyar labdarúgó-bajnoki címért zajló küzdelem az MTK VM és az Újpesti Dózsa között. Az NB I 23. fordulójára már pénteken megkezdődött a csepeli 90 perccel, de az említett, a bajnoki aranyéremért folyó versenyfutás két újabb fejezetét szombaton Kispesztén és Újpesten „írják”.

A 22. fordulón az MTK VM hazai pontvesztése ellenére is az élre ugrott, mert az Ú. Dózsa Vácot léket kapott. A jobb gólkülönbségével első helyezett MTK VM ezúttal az igencsak gyengélkedő Bp. Honvéd otthonába látogat el. „Miért ne éppen a kék-fehérek ellen találna magára a csapat?” – kérdezik az optimistább Honvéd-szurkolók. „Miért ne éppen a Borsik-stadionban álljon elő újabb remek taktikai ötlettel Verebes József, a kiváló edző?” – replikálnak erre az MTK VM hívei. Úgy tűnik, a döntetlen vagy a vendéggyőzelem a valószínű. Ha a piros-fehérek legyőznék a Hungária körülről érkező futballistákat, az lenne az igazán vaskos meglepetés.

A rivális Ú. Dózsa a váci kisiklás után a Ferencvárost fogadja. Szeiberték a Megyeri úton általában igen lendületes és gólerős játékkal képesek előrukkolni. Hogy ezúttal is így lesz-e, kérdéses. A vendégcsapatnak vannak győzelmi reményei. A Ferencvárosnak csak azért is égető szüksége lenne a 3 pontra, mert a bajnoki dobogó harmadik fokának megszerzését tűzte ki célul.

A jelenleg „bronzos” helyen tanyázó Pécsi MSC-nek lesznek nehézségei a hét végén, az vitathatatlan! A baranyai gárda Békéscsabára utazik.

Megfontolandó!

BEK-döntő Budapesten 120 millióért?

A Salzburgba látogató magyar labdarúgó válogatott vezetői több fontos kérdéstről tárgyaltak az osztrák szövetség írányítóival. Így Bézi Sándor főtitkár szerdán délelőtt találkozott kollégájával, Alfred Ludwiggal, s ezen a megbeszélésen szó esett a hagyományosan jó osztrák-magyar futballkapcsolatok fejlesztéséről, valamint a bécsi BEK-döntő előkészületeiről is. Utóbbi azzal függ össze, hogy esetleg Budapest is megpályázná az európai bajnoksapatok kupájának jövő évi fináléját.

– *Milyen feltételekkel pályázhatják meg a rendezési jogot?*

– Az UEFA a teljes jogdíjjal szabadon rendelkezik, így a televíziós közvetítési díjak és a pálya körül elhelyezett hirdetések bevételei is az európai szövetség bevételeit növelik. Ezzel szemben igen kemény feltételekhez kötik a rendezést, s ezeknek a követelményeknek pillanatnyilag nem felel meg a Népstadion.

– *Milyen átalakítást kellene végrehajtani?*

– Elsősorban azt kell biztosítani, hogy a rivális csapatok szurkolói sem a stadionban, sem azon kívül ne találkozzanak. A játékeret az előírások szerint korláttal kell körbevenni, a szektorokat pedig el kell választani. Legutóbb Olaszországban tanulmányoztam a stadionok állapotát. A pályát általában két méteres árok és öt méter magas kerítés védi a lelátótól. Sajnos a Népstadionban egyelőre hiányoznak ezek a felületek.

– *Becslése szerint mennyibe kerülhet az átalakítás?*

– Most még csak igazán „vad” számokat tudok mondani, de az első felmérések alapján úgy tűnik, legalább 120 millió forintra lenne szükség...

– *Megér ennyit a BEK-döntő?*

– A jelentkezési határidő még nem járt le, és egyelőre csak ötletként került fel, hogy esetleg mi is pályázunk a rendezésre. Elképzelhető persze, hogy két év múlva kedvezőbb hazai viszonyok között már komolyabban is foglalkozhatunk a gondolattal.

Zdravkov, a túlkoros

Ott lehetünk az ifi EB-n

A már-már megszokott kudarcorozat után végre valami apróbb – bár kétségtelenül fura – siker is elkönnyelhet a magyar labdarúgás: a 16 éven aluli válogatott ott lehet május második felében az ifjúsági Európa-bajnokság 16-os döntőjében, miután a bolgárok visszaléptették csapatukat. Hogy mi történt valójában, arról Bonco Todarov, a bolgár szövetség nemzetközi osztályának vezetője nyilatkozott.

– Megvizsgáltuk az okmányokat, s egyértelműen bizonyosodott, hogy súlyos hibát követtek el a fiatalok szakvezetői: az egyik játékos, Zdravko Zdravkov ugyanis nyolc hónappal idősebb annál, mint amennyit a szabályok megengednek, tehát nem lett volna szabad szerepeltetni.

– *Mikor, és hogyan vették észre a tévedést?*

– Jordan Sztojkov, a csapat edzője elkérte a futballisták születési adatait, s ekkor Zdravkov hamis dátumot kö-

zött a szakvezetővel. Az eltérésre a Belügyminisztérium hívta fel a figyelmünket, sajnos, csak a magyarok elleni mérkőzés után... Nem volt mit tenni, összeült a szövetség vezetősége, s miután meggyőződöttünk arról, hogy valóban a megengedettnél idősebb futballistát játszottunk, telexen értesítettük az UEFA-t.

A junior futballért

Mészöly Kálmán, a magyar labdarúgó válogatott szövetségi kapitánya, és a Becsületes Játék Alapítvány a magyar labdarúgó utánpótlás-nevelés színvonalának javítása érdekében, hetilap kiadását tervezi. (Junior Futball)

A támogatást a Becsületes Játék Alapítvány számláira kérjük. Magyarországon: Siklósi Takarékszövetkezet 2439831038410; külföldön: Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. 40271108449.

SPORTMŰSOR

Szombat
kerékpár: Hungária Biztosító Nagydíj nemzetközi verseny, első szakasz: Szekszárd – Tamási, 10.30 ó., második szakasz: Tamási – Szekszárd, 16 ó.

kézilabda: Borsodi Bányász – Veszprém NB I-es női mérkőzés, Miskolc, 16 ó.

labdarúgás: NB I-es találkozók: Békéscsaba – Pécs, 16.30 ó., Haladás – Videoton-Waltham, Szombathely, 16.30 ó., Rába ETO – Veszprém, Győr, 16.30 ó., Siófok – DVSC, 16.30 ó., Bp. Honvéd – MTK-VM, Kispeszt, 16.30 ó., Ú. Dózsa – FTC, Megyeri út, 19 ó.

NB I-es mérkőzések:
Keleti csoport: Nyíregyháza VSSC – Metripond, 15.30 ó., Debreceni Kinizsi – BVSC, 16.30 ó.

Nyugati csoport: Zalaegerszeg – Tapolca, 16.30 ó., Dunaferr – Nagykánizsa, Dunaujváros, 16.30 ó., Soproni SE – III. ker. TTVE, 16.30 ó.

röplabda: helyosztók a férfi bajnokság élvonalában, NYVSSC – Ú. Dózsa, Nyíregyháza, 17.30 ó., a 3. helyért: KSC – Szegedi Építők, Kecskemét, 16 ó.

vízilabda: Forduló az OB I-ben: Eger – Szeged, 15 ó., Tungsram – Ú.

Dózsa, Hajós A. uszoda, 19 ó., Vasas – BVSC, Hajós A. uszoda, 20.15 ó., FTC – OSC, Komjádi uszoda, 18.15 ó., Bp. Spartacus – Szolnok, Kőr u., 18 ó., Tatabánya – Szentés, 11 ó.

Vasárnap:
kerékpár: Hungária Biztosító Nagydíj, nemzetközi verseny harmadik szakasz: Szekszárd – Dombóvár – Szekszárd, 10 ó.

kosárlabda: VÁÉV-Bramac gála, Dózsa Gy. út: meghívásos zsákoló és tripladobó verseny, 10.30 ó., Magyar férfi válogatott – Idegenlégiósok válogatottja, 11 ó., Magyarország – Csehszlovákia női ifjúsági EB-selejtező, Dózsa Gy. út, 12.30 ó.

labdarúgás: Tatabánya – Vasas, NB I-es mérkőzés, 16.30 ó., NB II-es találkozók (mind 16.30 ó.):

Keleti csoport: Mezőtúri Honvéd – Salgótarjáni Síkfűveg, Kazincbarcika Vegyész – Szegedi Dózsa, Szeged SC – Szolnoki MÁV MTE, Bajai SK – Diósgyőri VTK, Kecskemét – DMTE, Eger SE – Szarvas.

Nyugati csoport: BMTE-Törley – Ajka hungalu, Promontor u., Mohács – Keszthelyi ATE, Oroszlányi Bányász – Komló Bányász, Szekszárdi Dózsa – Dorogi Bányász, Bp. Volán – Paksi SE, Czabán S. tér.

Senna a Ferrarinál?

Felröppent a hír, ahogy a brazil Ayrton Senna az idei Forma-1-es autós gyorsasági világbajnoki pontvadászatot követően a brit McLarentól átigazol az itáliai Ferrarihoz. Mit szól mindehhez a világbajnoki címvédő francia Alain Prost, az olasz csapat elsőszámú pilótája.

– A Ferrari szeretőm, ha jövőre is náluk versenyeznék. Még nem köteleztem el magam, augusztus végéig, szeptember elejéig várok a válasszal. Végérvényesen csak akkor döntök, ha már tudom, hogy kit szerződöttemek második pilótának. Amennyiben Sennára esik a választásuk, akkor én távo-

zom innen, s ezzel a Ferrarinál is tisztában vannak. Nem is tudom, hogy gondolhat bárki is újból egy Prost-Senna összetételű csapatra – nyilatkozta a háromszoros világbajnok francia, aki hosszabb ideje nincs jó viszonyban Sennával, legnagyobb vetélytársával. Az igazsághoz tartozik, hogy Prost az idén is megpróbálta rendezni kapcsolatukat, de brazil riválisa egyszerűen hátat fordított neki.

Cesare Fiorio, a Ferrari menedzsere mindenesetre kategorikusan tagadta a Senna szerződötteséről szóló hírszteleseket.

– Szó sincs ilyesmiről, egyáltalán

beszélni sem érdemes róla – jelentette ki a menedzser. – Ami pedig a jelenlegi két pilótánkat, Alain Prostot és Nigel Mansellt illeti: mindektőljüknek felkínáltuk, hogy megállapodásukat a jövő évre is meghosszabbítsák.

A Ferrari és a McLaren vezetői Maranelloban, az olasz versenystálló főhadiszállásán találkoztak, hogy az utóbbi időszak nézeteltéréseit megvitatassák. Az eszmecsere után közös nyilatkozatot tettek közzé, amelyben hangoztak azon reményüknek, hogy a jövőben vetélkedésük kizárólag az autotechnika és a sport területére korlátozódik.

Prost: „Vagy én vagy ő”?

DÁTUM

A föltámadás reménye

Édesapámtól kapott Bibliámban így áll: „Hat órától kezdve pedig sötétség lőn mind az egész földön, kilencz óráig. Kilencz óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: ELI, ELI! LAMA SABAKTANI? azaz: En Istenem, én Istenem! miért hagytál el engemet?” Máté evangéliuma, de Márk is, így adja vissza a keresztre feszített ember kétkedését, akinek szavait – sugallhatta bár az Ur, – éppen az mondta, aki mindig bízott.

Ha Ő megrendülhetett egyetlen pillanatra, hogyne lenne bennünk, tökéletlen alkotásokban kildátalanság, keserűség, fájdalom és reménytelenség?! Jézus mindössze harminc ezüstért adta el Judás. Az a próféta, aki ettől még szentté lett, mint ahogy azok is megdicsőültek, akik megtagadták – a hajnali kakasszók előtt vagy ettől függetlenül. Magam, aki – sajnos – nem vagyok már hívő ember, de igazán fölnevezek arra, akibe még erős vár az Isten, nem élhetek kétségek immár esztendősz tudata után kétségek nélkül. Mindennapjaimhoz éppúgy hozzátartozott, s tartozik még sokáig a bizonytalanság.

Nagypéntek van. Ezek az utolsó sorok, amelyek egy Dátum nevű újságba készülnek, ezek az utolsó gondolatok, amelyekben még üzeni lehet. Tudom: a föltámadás hitét és reményességét kellene kiáltanom, de körülöttem eddig volt nappal és viláosság, s ezután lesz éjszaka, hiszen lapzártta van. Ha kicsavarom a gépből a teleírt papírt, még magam sem tudom, mikor kezdem újra, s egyáltalán újrakezdem-e? Mit tehetek egyebet: megköszönöm mindenkinek, ha soraimba botlott, elolvasta...

azaz: Töttös Gábor

Salzburgi impressziók

Salzburgot nem véletlenül nevezik Európa szívének. Lükettésében kultúránk gyökerei, a középkor művészetének kimeríthetetlen tárháza, valóságos ékszerdoboz az Alpok lábánál, ahova újra vissza kell térni.

Kapfingert András felvételei

Az erőszakos KB

Az erőszak alkalmazásának veszélye ma leginkább az agontáló hatalomtól, az SZKP KB-tól ered – jelentette ki Nyikolaj Ivanov. A népi küldött, ügyészégi nyomozó április 8-án egy leningrádi nagygyűlésen mondott beszédet. Ennek szövegét – az országos szovjet lapok közül mindaddig egyedül – a Nyegyelja című hetilap tette közzé, kommentár nélkül, az olvasóra bízva az ítéletalkotást.

A szent város Nagypéntekje

Incidens nélkül kezdődtek Jeruzsálemben a nagypénteki vallási rendezvények. A légkört azonban feszültté teszi, hogy csütörtökön a rendőrségnek könnygázzal kellett feloszlátia egy tüntető csoportot a Szent Sír közelében. A konfliktus kiváltó oka az a határozat volt, amely elrendelte százötven zsidó személy betelepítését az óváros keresztény negyedébe. Keresztények ezrei vonultak péntek délelőtt a Szent Sírhoz vezető Via Dolorosán – a halálra ítélt Jézus utolsó útján. A zarándokok útközben többször megálltak, vallási énekeket énekeltek és imádkoztak. Áhíatukat az izraeli határrendészet rohamfegyverekkel ellátott járőröző egyenruhásai vigyázták.

Köszönetnyilvánítás

A Dátum munkatársai nevében ezúton is szeretnénk mindazoknak köszönetet mondani, akik lapunk megjelenését munkájukkal segítették. Fejet hajtunk Tisztelt Olvasóink eddigi kitüntető figyelmé előtt, s nekik is – akárcsak külső munkatársainknak – boldog ünnepet s még boldogabb hétköznapokat kívánunk.

Az ügyeletes szerkesztő

Autósorszámok

Trabant Lim. Hyc.	Bp.	785
Trabant Com. Hyc.	Bp.	248
Trabant Lim. Spec.	Bp.	23106
	Debr.	20126
	Győr	18545
	Szeged	1816
Trabant Comb. Spec.	Bp.	9148
	Debr.	7300
	Győr	7005
Wartburg Stand.	Bp.	6511
	Debr.	4448
	Győr	4276
Wartburg Spec.	Bp.	6991
	Debr.	6057
	Győr	5020
Wartburg Spec. TT.	Bp.	18201
Wartburg Tour	Bp.	6235
	Debr.	3520
	Győr	2203
Lada 1200 S	Bp.	54174
	Debr.	38792
	Győr	20120
Lada 1300 S	Bp.	25667
	Debr.	21200
	Győr	10745
Lada Sam. 2108	Bp.	8887
	Debr.	5939
	Győr	4122
Lada Sam. 2109	Bp.	651
	Debr.	688
	Győr	228
Lada 1500 L (2107)	Bp.	22713
	Debr.	18976
	Győr	7617
Lada Com. (2104)	Bp.	2820
	Debr.	1611
	Győr	1081
Lada Niva (2121)	Bp.	1523
Skoda 105 L	Bp.	12889
	Debr.	9632
	Győr	9636
Skoda 120 L	Bp.	36938
	Debr.	19205
	Győr	23799
P. Fiat 126	Bp.	10446
	Debr.	5395
	Győr	4803
Dacia TX 1310	Bp.	26361
	Debr.	19622
	Győr	17303
	Szeged	248
Dacia Com. 1310	Bp.	10091
	Debr.	5777
	Győr	4585
	Szeged	28
Dacia TLX 1310	Bp.	21951
	Debr.	13118
	Győr	13555
	Szeged	20538
Zastava		
Volga Lim.		79
Volga Com.		50
Opel Kadett		1564
VW. Golf		809
Maruti		990
Moszkvics		177

Koalíciós tárgyalások

Pénteken koalíciós tárgyalások kezdődtek a Magyar Demokrata Fórum és a Kereszténydemokrata Néppárt vezetői között. Az MDF nem fogalmazott meg semmilyen előzetes feltételt a megbeszélések megkezdéséhez.

Lottó

Öt találatos nem volt. A 4-esekre 184 246, a 3-asokra 1075, a 2-esekre 36 forintot fizetnek. A következő hétre átvitt jutalom nettó összege 13 millió forint. Emlékeztetőül a nyertes számok: 4, 11, 15, 64, 66.

Országgyűlés: május 2.

Szűrös Mátyás az Országgyűlés alakuló ülését az Alkotmány 22. paragrafus 2. bekezdése alapján 1990. május 2-án 10 órára összehívta.

Délvilág Rt.

Megalakult a Délvilág Rt., amely május 1-től adja ki a március 15-től Délvilág címen megjelenő napilapot, a korábbi Csongrád Megyei Hírlapot. A 10,5 millió forint alaptőkével és tizenhárom taggal létrejött Rt. ezzel kölönvált a korábbi kiadótól, a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalattól, amely szintén részvényes. Elhangzott a sajtótájékoztató, hogy az Rt. a Délvilág szerkesztőségének teljes újságírói gárdáját alkalmazza, csupán azokat nem, akik kiválási szándékukról nyilatkoznak.

Könnyítés

Könnyítik a hivatalos vízumok kiadását Magyarország és Mexikó között – ebben állapodott meg pénteki találkozásán Horn Gyula és Morales külügyminiszter, aki a Latin-Amerikai régiót képviselő Riói Csoport delegációjának tagjaként tartózkodik hazánkban.

Az úrrakéta-katasztrófa okozója

A töröbrongy ára: 450 000 000 \$

Egy otffejejtett töröbrongy okozta az Ariane-4 európai úrrakéta februári katasztrófáját – közölte Párizsban az Arianespace ügynökség. A rakétát, amely 450 millió dollár értékű távközlési műholdat juttatott volna földkörüli pályára, néhány másodperccel a felbocsátás után meg kellett semmisíteni, mert irányíthatatlanná vált. A bajt az okozta, hogy négy Viking hajtómű egyikében, a D jelzésűben, vérszesen csökkenni kezdett a nyomás. Ennek kiváltó oka pedig az volt, hogy a motor vízellátása megszünt, mivel a szelepet valami elzárta. A vizsgálat megállapítása szerint ez a valami egy kóbor textiladarab volt, amit a felkészítés során, a gondos törölgetés végeztével a hajtóműben felejtettek.

Pavarotti beteg

Az Operaház Igazgatósága közli, hogy Luciano Pavarotti váratlan megbetegedése miatt az Erkel Színházban április 18-ra tervezett fellépését későbbi időpontra halasztotta. A koncertre váltott jegyek az új időpontra érvényesek, amelyről a sajtó útján a közönséget tájékoztatják.

Az IGEN 8. számában elemzés olvasható Bulányi György egyik tanulmányáról. Több cikk – például Nagy Feróval készült interjú – foglalkozik az abortusz problémájával, a kereszténység és politika viszonyával. A bőséges irodalmi anyagban szerepelnek a lap fiatal felfedezettjei, és az erdélyi próza egyik legnagyobb mestere, Pusztai János.

Japán

kistraktor-bemutató

Japán kistraktorok bemutatóját szervezte meg a hónap második felére a budapesti Futura Betéti Társaság. Munkatársai megkeztették a világhírű japán Kubota gyár ausztriai képviselőjét, hogy a Magyarországon várhatóan mind jobban tért hódító kisvállalkozások, magángazdaságok érdeklődésére számot tartó kis- és közepes teljesítményű traktoraikat működés közben mutassák be hazánkban. A referenciák szerint e kisgépek műszaki színvonalát a legjobbakkal közeli tartozik, és alacsony üzemanyagfelhasználásuk miatt üzemeltetésük nagyon gazdaságos.

A piacutatást is szolgáló bemutatószert a tervek szerint április 18-án Debrecenben, a következő napon Orosházán, majd 21-én Szelesten rendezik meg. Az előzetes megállapodások szerint a hét-féle nagyságú – 14, 18, 25, 30, 35, 40 és 54 lóerős – traktorokat forintért rendelhetik meg az érdeklődők, s a Futura az Agrobank közreműködésével mezőgazdasági terményeket kínál a japán félnek.

Szovjet beismerés a tömeggyilkosságról

Katyn az NKVD büne?

A Szovjetunió először ismerte el hivatalosan, hogy a második világháború idején a jelenlegi Állambiztonsági Bizottság elődje, az NKVD végezte ki Katynban azt a tizenötezer lengyel tisztet, akiknek haláláért eddig Moszkva a náci Németországot tette felelőssé.

A BBC a moszkvai rádió csütörtök késő esti adására hivatkozva jelentette, hogy mostanra egyértelmű bizonyítékok kerültek napvilágra a katyni tragédiáról. A TASZSZ külföldre szóló adásában ez a hír nem szerepelt. Az AFP francia hírügynökség érdeklődésére a TASZSZ egyik felelőse azt válaszolta: nem tudja, a moszkvai rádió honnan szerezte értesülését, mert a szovjet hírügynökség ilyen jelentést nem is közölt.

A szovjet fél mélysegesen sajnálja a tragédiát és a sztálini időszak egyik legszörnyebb bűntettének tekinti azt – idézi a Reuter brit hírügynökség a moszkvai rádiót. A katyni erdőben történt tragédia felelőseinek megnevezése egybeesik Wojcziech Jaruzelski lengyel államfő háromnapos hivatalos látogatásával. A moszkvai rádióban elmondottak szerint „a TASZSZ szovjet hírügynökség hivatalos nyilatkozatot tett közöze annak a tizenötezer lengyel tisztnek és katonának a sorsáról, akiket a NKVD 1939 szeptemberében internált. A jelenleg feltárt dokumentumok értelmében a foglyokat több NKVD-kommandóra bízta 1940 április-májusában, majd ezt követően a dokumentumok már nem említették őket. Egyértelművé vált, hogy a bűntettért a felelősség az akkori NKVD vezetőségét terheli”. (Sztálin pedig nyilván ártatlan?! A szerk.)

KELEMEN

– Milyen rendesek ezek a nyulak, hogy gondoltak rám húsvétkor!

Keddi számunkat már nem olvashatják

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Holan-Koch Júlia (Berlin), Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits kiadó alelnöke. Székhely: Babits utca 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja a Szikra Lapnyomda Budapest, XIII. Visegrádi u. 116. Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató. Terjesztő a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadásos postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. A közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem ösztönöz meg és nem küldünk vissza!